

Riksdagens protokoll

2006/07:123

Måndagen den 11 juni

Kl. 10.00 – 13.48

Protokoll
2006/07:123

---

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 4 juni.

2 § Meddelande om frågestund

Talmannen meddelade att vid frågestunden *torsdagen den 14 juni kl. 14.00* skulle följande statsråd närvara:

Socialminister Göran Hägglund (kd), näringsminister Maud Olofsson (c), justitieminister Beatrice Ask (m), jordbruksminister Eskil Erlandsson (c) och statsrådet Tobias Billström (m).

3 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan

Talmannen meddelade att *tisdagen den 19 juni* skulle arbetsplenium tidigareläggas till *kl. 9.00*.

Meddelandet hade delats ut till kammarens ledamöter.

4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2006/07:577

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:577 Genuspedagoger och jämställdhet i skolan av Rossana Dinamarca (v)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 18 juni 2007.

Skälet till dröjsmålet är att jag inte kunnat finna en debattdag som passar både interpellanten och mig.

Stockholm den 7 juni 2007

Utbildningsdepartementet

Jan Björklund

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:579 Villkoren för frivilliga samhällsarbetare av Marie Nordén (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 15 juni 2007.

Skälet till dröjsmålet är ett möte med Nordiska sociala och hälsoministrarna i Lahtis, Finland där folkhälsoministern måste delta.

Stockholm den 1 juni 2007

Socialdepartementet

Maria Larsson (kd)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2006/07:580

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:580 Införselkvoterna för alkohol av Ulf Holm (mp)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 15 juni 2007.

Skälet till dröjsmålet är ett möte med Nordiska sociala och hälsoministrarna i Lahtis, Finland där folkhälsoministern måste delta.

Stockholm den 1 juni 2007

Socialdepartementet

Maria Larsson (kd)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditions- och rättschef

*Svar på
interpellationer*

5 § Svar på interpellationerna 2006/07:536, 538, 607 och 624 om utförsäljningen av Telias accessnät

Anf. 1 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Herr talman! Désirée Liljevall har frågat infrastrukturministern hur hon tänker agera för att infrastrukturen för telefoni och bredband, det vill säga accessnätet, behålls i statlig ägo.

Dessutom har Peter Jeppsson frågat försvarsministern vilka åtgärder han vidtagit och hur han avser att agera framöver för att tillgodose Försvarsmaktens kritik och Sveriges säkerhet vid en total utförsäljning av Telia Sonera AB.

Börje Vestlund har även frågat mig varför inte regeringen väntat med att vidta ytterligare försäljningsåtgärder innan PTS utredning presenterats och behandlats av riksdagen samt vilka åtgärder jag avser att vidta för att säkerställa konkurrensen på tele- och bredbandsmarknaden i samband med en utförsäljning av Telia Sonera.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på samtliga dessa interpellationer.

Jag vill börja med att upplysa Désirée Liljevall om att accessnätet ägs av Telia Sonera, som är ett börsnoterat bolag i vilket staten äger 37,3

procent. Staten äger alltså inte i dag något accessnät mer än indirekt via sitt ägande i ett börsnoterat bolag. I samband med börsintroduktionen av Telia år 2000 hade den dåvarande socialdemokratiska regeringen ett val – att bibehålla infrastrukturen i statlig ägo eller att låta den vara en del av det börsnoterade bolaget. Som bekant valde den socialdemokratiska regeringen den senare varianten – den valde att inte bibehålla infrastrukturen i statlig ägo.

Låt oss därför konstatera att accessnätet alltså inte är samhällsägt i dag och att Telia Sonera är ett börsnoterat bolag som verkar på en konkurrensutsatt marknad. På konkurrensutsatta marknader har det statliga ägandet spelat ut sin roll som välståndsskapare och pådrivare för teknisk utveckling. Vår inställning är att staten bara ska äga företag där det finns tydliga motiv till att staten äger dem. Regeringen har redan tidigare informerat om att ett antal statliga bolag nu befinner sig i en försäljningsprocess, däribland statens innehav av aktier i Telia Sonera.

Statens styrning på marknaden för elektronisk kommunikation sker inte genom ägandet av operatörer utan framför allt genom lagen om elektronisk kommunikation, där Post- och telestyrelsen i egenskap av sektorsmyndighet har en central roll. Utöver Post- och telestyrelsen finns annan lagstiftning och andra myndigheter såsom Konkurrensverket, Datainspektionen, Konsumentverket och Radio- och TV-verket som har tillsyn över denna marknad. Regeringen har i särskild ordning lämnat stöd till bredbandsutbyggnad i de delar av landet där en utbyggnad av nätet inte kan förväntas ske på kommersiell grund.

Post- och telestyrelsen presenterade den 15 februari i år rapporten *Förslag till bredbandsstrategi för Sverige*. Rapporten behandlar frågor om tillgång till bredband och hinder för bredbandsutbyggnaden. Utifrån dessa utgångspunkter lämnar Post- och telestyrelsen i rapporten förslag om att skapa en modell för likabehandling vid tillträde till Telia Soneras metallbaserade accessnät. Modellen innefattar en vertikal separation av accessnätet. Regeringen har som en följd gett Post- och telestyrelsen i uppdrag att titta närmare på hur detta skulle kunna åstadkommas. Post- och telestyrelsen ska redovisa sitt förslag till regeringen senast den 15 juni i år.

Det är viktigt att understryka att statens roll som huvudägare i Telia Sonera inte har förändrats i och med den försäljning av aktier som gjordes i början av maj. Men huvudägarskapet ska inte sammanblandas med frågan om det fasta telenätet eller frågan om Sveriges säkerhet. En grundförutsättning är – oavsett vem som är ägare av Telia Sonera – att det ska vara en väl fungerande konkurrens på tele- och bredbandsmarknaden och att frågor om rikets säkerhet ska vara analyserade och tydligt adresserade.

Anf. 2 DÉsirÉE LILJEVALL (s):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka finansmarknadsminister Mats Odell för svaret. Ministern må vara säker på sin sak gällande utförsäljningen av Telia Sonera-accessnätet, men han har uppenbarligen inte övertygat alla sina partikamrater på alliansbänken.

Det är i dag exakt en månad sedan tre riksdagsledamöter från Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna gick ut tillsammans i en debattartikel i Dagens Nyheter och kritiserade utförsäljningen. De angav

flera skäl till detta, men huvudargumentet löd så här: Vi vill att nätet ska separeras helt från Telia Sonera och läggas i ett separat bolag med svenska staten som fortsatt ägare.

Jag är den första i dagens debatt att hålla med ministerns allianskolleger om detta påstående. Men ministern kommer att höra fler interpellanter efter mig säga samma sak.

Det är allvarligt att regeringen nu har påbörjat sin utförsäljning av Telia Sonera. Mycket mer än pengar står på spel. I bolaget ingår nämligen accessnätet. Utanför storstäderna är accessnätet och kopparnätet, som det även kallas, den enda infrastruktur som kan erbjuda fasta nättjänster över hela landet. Ett privat monopol på kopparnätet betyder antagligen såväl högre priser på bredbands- och teletjänster som sämre konkurrens. Accessnätet är med andra ord en mycket viktig del av Sveriges infrastruktur.

Mycket talar för att finansmarknadsminister Mats Odell delar upp Telia Sonera funktionellt. Det skulle innebära en intern uppdelning av accessnätet och den operativa verksamheten eller, med ministerns egna ord, att få in en brandvägg i själva bolaget.

Bristerna med denna konstruktion är flera. Staten förlorar kontrollen över infrastrukturen, över möjligheterna till sekretess för användarna och över möjligheterna till en fullständig utbyggnad av bredbandsnätet. Dessutom går det inte att garantera att den nya ägaren inte lockas att dra nytta av sin ställning och sätter käppar i hjulet för konkurrenterna.

Herr talman! Det hela är besynnerligt. Allt tyder på att regeringen varken har tänkt igenom eller förberett utförsäljningarna ordentligt. Exempel på det är följande: Post- och telestyrelsen har i all hast fått i uppdrag att utreda en separation av kopparnätet. Försvarsmakten har begärt konsekvensanalyser med hänvisning till rikets säkerhet. Konkurrensverket har pekat på att syftet med försäljningen är oklart.

Herr talman! Jag kan rada upp ytterligare några anmärkningsvärda konstateranden: Regeringen har inte redovisat några ekonomiska beräkningar för riksdagen. Stora värden går om intet helt i onödan. Regeringen har inte heller angett några rationella grunder för att försäljningen måste genomföras så oberättigat snabbt. Det är uppenbart att regeringen till varje pris vill sälja ut statens tillgångar. Utförsäljningen motiveras endast av ideologiska skäl, nämligen att staten *inte* ska äga. Denna ideologiska blindhet kan tyvärr bli dyr för landets skattebetalare.

Herr talman! Jag frågar igen: Hur avser finansmarknadsminister Mats Odell att agera för att infrastrukturen för telefoni och bredband, det vill säga accessnätet, helt separeras från Telia Sonera och läggs i ett separat bolag med svenska staten som fortsatt ägare?

Anf. 3 PETER JEPPSSON (s):

Herr talman! Debatten här i dag och interpellationssvaren har uppkommit med tanke på de försäljningar som skett och på planerna på kommande försäljningar. Det har inletts med försäljningen av 8 procent av Telia Sonera.

Jag har ställt en fråga i min interpellation till försvarsministern, men jag tackar självfallet statsrådet Mats Odell för att han svarar å försvarsministerns vägnar.

Den brinnande kärnpunkten i min interpellation var egentligen varför regeringen inte har gjort någon analys eller konsekvensbeskrivning, framför allt kopplat till den försäljning som tidigare gjordes. Mycket viktig information har förbigåtts i och med detta. Man kan konstatera att uppgifter om allvarliga konsekvenser för rikets säkerhet i efterhand har inkommit från just Försvarsmakten.

Försvarsmakten har även pekat på de kostnader som en total utförsäljning av Telia Sonera skulle medföra i form av uppbyggnad av ett separat system för myndighetens eget bruk.

De här allvarliga konsekvenserna har uppmärksammats av ett enigt försvarsutskott i ett yttrande till näringsutskottet. Vid en frågestund i riksdagen, torsdagen den 10 maj, lovade försvarsministern att det som Försvarsmakten tog upp i sin kritik skulle tillgodoses. Han sade:

”Jag kan omedelbart tillmötesgå försvarsutskottet genom att konstatera att regeringen kommer att omhänderta önskemålet och se till att hanteringen av företaget Telia Sonera sker på ett sådant sätt att olika svenska säkerhetsintressen tillvaratas.”

Då är min fråga: Vad har hänt med detta?

Svaret här på morgonen från statsrådet Odell ger upphov till ytterligare frågor. Tyvärr blev inte så mycket i mina frågor besvarat. Men hur kommer man att möta de brister som Försvarsmakten har fört fram? Hur ska svenska folket veta att utförsäljningen inte äventyrar rikets säkerhet? Kommer Försvarsmakten att behöva bygga upp ett parallellt system? Vad kommer det att kosta? Hur lång tid tar det? Vad gör man tills ett nytt system finns på plats? Var tas pengarna? Tas de från Försvarsmaktens egen budget – i så fall vilken budgetpost?

Jag tycker att det här är oerhört viktiga frågor att få besvarade med tanke på att vi har sett över Försvarsmaktens kostnader och så vidare och på att detta kommer att innebära ökade kostnader inte bara för Försvarsmakten utan i slutändan förmodligen också för svenska folket.

Jag känner att det också är viktigt att svenska folket får veta vad som kommer att ske med dess tillgångar. Hur kan man säkerställa att viktig information inte går förlorad vid en utförsäljning?

Jag skulle, som sagt, vilja fästa uppmärksamheten på ett enigt försvarsutskotts ställningstagande och yttrande till näringsutskottet. Jag hoppas att jag kan få svar från statsrådet Mats Odell.

Anf. 4 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! Jag ber att få tacka för svaret som, inte så förvånande, inte är sådant att jag känner att jag fått svar på de frågor jag ställt.

Jag har i min interpellation ställt två frågor. Jag har frågat dels vilka åtgärder statsrådet avser att vidta för att säkerställa konkurrensen på tele- och bredbandsmarknaden i samband med försäljningen av Telia Sonera, dels varför statsrådet inte ser till att regeringen väntar med att vidta ytterligare åtgärder tills PTS utredning presenterats och behandlats av riksdagen.

Herr talman! Jag kan med detta och utifrån svaret konstatera att regeringen tar mycket lätt på konkurrensen på bredbands- och telemarknaden. Uttalandet i svaret – att på konkurrensutsatta marknader har det statliga ägandet spelat ut sin roll – kan vi ha olika uppfattningar om.

Men telenätet är väl ingen konkurrensutsatt marknad. Det handlar inte om att kränga abonnemang eller om routrar och andra sådana saker, utan det handlar om vår infrastruktur. I alla fall ända tills den här mandatperioden började trodde jag att vi i denna kammare hade en gemensam uppfattning – åtminstone en skapligt gemensam uppfattning, inte minst ihop med statsrådets parti – om att just infrastrukturen skulle ägas gemensamt. Sedan skulle vi ha konkurrens när det gäller infrastrukturen.

När det gäller att upprätthålla konkurrensen har statsrådet egentligen inte svarat. Eftersom regeringen just nu har tillsatt en PTS-utredning har man väl ändå inte något svar om detta. Det är väl gott och väl nu. Men det handlar inte, herr talman, om att vi kan vänta på en utredning i det här sammanhanget. Om bara några få dagar ska ju uppdraget om försäljning av Telia Sonera ges. Det är symtomatiskt att PTS om fyra dagar ska redovisa sitt uppdrag.

Herr talman! Varför kunde regeringen inte ha väntat de här fyra dagarna, skickat ut detta på remiss och återkommit med en proposition under hösten för att senare begära att få gå vidare med Telia Sonera? Det undrar jag. Statsrådet skulle ju då inte ha behövt stå här i dag och debattera just denna fråga. Frågan om varför det är så bråttom har vi inte fått svar på. Varför kunde man alltså inte ha väntat?

Herr talman! Det hela är också betänkligt i sammanhanget med tanke på statsrådets munväder normalt när han målande beskriver hur dåligt den socialdemokratiska regeringen hanterade det ena och det andra i sammanhanget. Då blir frågan: Om den tidigare socialdemokratiska regeringen gjorde så mycket felaktigt, varför gör då den här uppenbarligen – enligt statsrådet – mer kompetenta regeringen exakt samma sak? Det är vad det handlar om, för exakt samma sak vill den här regeringen göra.

Låt mig också ge en liten historik i sammanhanget. När man började med frågan om utförsäljningen av Telia Sonera var det väl också på det sättet att vi inte helt och hållet hade samma kunskap som nu när branschen har tittat på detta.

Herr talman! Återigen: Det handlar inte om att sälja modem eller abonnemang. Det handlar inte om routrar, telefoner eller mobiltelefoner. I stället handlar det om att man ska sälja ut även infrastrukturen. Det är det som gör mig upprörd.

Uppenbarligen, herr talman, handlar det för den här regeringen inte om att göra saker och ting rätt, utan man ska handla snabbt och utifrån ideologiska skäl.

Jag ställer, herr talman, ännu en gång mina frågor: Varför är det så bråttom? Och hur ska man säkerställa konkurrensen på bredbands- och teleområdet?

Anf. 5 THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Det är några viktiga diskussioner som vi har framför oss i dag. Man kan säga att utgångspunkten för alla dem är att detta är en process som har missköts grovt av regeringen. De tidigare inläggen visar väldigt tydligt att regeringen har drivit igenom och tagit första steget i en stor utförsäljning, av i detta fall Telia Sonera, utan att göra en grundläggande analys och utan att inhämta den kunskap som man behöver från bland annat expertmyndigheter. Man har under tiden också behandlat riksdagen på ett sätt som är uppseendeväckande. I samma ögonblick som

riksdagens utskott sitter och arbetar med frågan om framtiden för kopparnätet i Sverige, ett kopparnät som går till varje hushåll, och svåra avvägningar görs – om det här bör skiljas ut i ett särskilt bolag i en strukturell separation med ett huvudsakligt statligt ägande eller om det bör lösas inom bolaget i en funktionell separation och om man kan lita på att det fungerar – säljer regeringen 8 procent av Telia Sonera.

Reaktionen blir omedelbar. Tre borgerliga riksdagsledamöter går till kraftigt angrepp mot sin egen regering på Dagens Nyheters Debatt. Det innebär att det bara behövs att ytterligare en borgerlig ledamot ställer sig på oppositionens sida så har vi därmed satt stopp för den utveckling som Mats Odell nu har inlett.

Det är också en väldigt underlig process på andra sätt. Efter det att propositionen lämnas till riksdagen vidtas i all hast ett antal åtgärder. En är uppdraget till PTS för att just göra en expertbedömning av denna mycket svåra och viktiga fråga som kommer att vara mycket viktig för konkurrensen på inte minst bredbandsmarknaden. Den utredningen kommer den 15 juni, men förslaget är framlagt i riksdagen i form av en proposition, beslutet är taget av en majoritet i näringsutskottet och debatten sker den 20 juni, men vi kan inte ta hänsyn till vad PTS tycker och tänker!

Om man minskar ägandet med 8 procent har man gjort det än svårare att göra ett särskilt bolag av kopparnätet med statligt ägande. Man har försatt riksdagen för ett fait accompli, en fräckhet mot riksdagen som institution som jag menar saknar motstycke.

Det andra gäller Försvarmaktens synpunkter. Kan ni tänka er att regeringen inte inhämtar Försvarmaktens synpunkter förrän efter det att propositionen är framlagd? Förvarsdepartementet ber att få Försvarmaktens synpunkter efter det att propositionen är framlagd! När näringsutskottet tillsammans med andra utskott i riksdagen ordnar en offentlig hearing får vi ett mycket tydligt budskap från Försvarmaktens representant: stor oro för vad detta innebär ur säkerhetsperspektiv. Det görs ett konstaterande, vilket är okänt för de allra flesta, att Försvarmakten har avtal med Telia Sonera med klausuler om mycket stora skadestånd och ett uttalande från Försvarmaktens representant att man måste säkerhetspröva framtida stora ägare av Telia Sonera. Känner marknaden till att de skadeståndsklausulerna faktiskt påverkar bolagets utveckling mycket starkt? Ingenting av detta har regeringen tagit hänsyn till i en process kring en mycket allvarlig fråga som kräver grundläggande beredning och som orsakat uppror i den borgerliga gruppen. Det är en usel hantering av ett bolag som inte bara står för en mycket viktig infrastruktur utan också är ett av Sveriges viktigaste företag.

Anf. 6 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Herr talman! Man blir nästan gripen när man hör Börje Vestlund och andra tala långsamhetens lov. Thomas Östros tycker att en försäljning av 8 procent av Telia Soneras aktier saknar motstycke. Svenska folket borde ligga sömnlöst om nätterna inför hur det här ska påverka säkerheten för riket, accessnätet och så vidare.

Saknar motstycke, säger Thomas Östros. Den regering som Thomas Östros satt i sålde 54,7 procent av Telia Sonera utan att göra en minsta analys på detta område. Jag tycker att Thomas Östros borde fundera på

om inte 54,7 procent är något mer än 8 procent. Det de har gemensamt är att i inget av fallen påverkas huvudägarskapet. Därför faller Thomas Östros hela svulstiga retorik platt till marken. Vi har precis samma möjligheter som i dag att klara ut alla de frågor som självklart ska klaras ut innan den dag kommer då det kan vara dags att hitta en ny huvudägare, en ny samarbetspartner i den globaliserade telekomvärld som Telia Sonera befinner sig i. Men jag antar att det statliga ägandet innebär, med Thomas Östros sätt att resonera, att detta bolag aldrig får gå samman med något annat. Är det så, eller tror han att det kan vara möjligt? Får man det enligt hans nya dogmatiska linje?

Det var någon ledarskribent som tyckte att när man lyssnar på Thomas Östros låter Hugo Chávez ungefär som Milton Friedman när det gäller statligt ägande. Jag tycker att det var ganska träffande. Nu deltar inte Milton Friedman i den här debatten så jag ska inte apostrofera honom något mer, herr talman.

Thomas Östros sade många intressanta saker. Han oroar sig väldigt mycket för den borgerliga gruppen, och det gör flera andra här. Låt mig säga så här om de tre ledamöterna: Två av dem har, såvitt jag kan bedöma, fullständigt ställt upp på utskottsmajoritetens linje. Det finns alltså ingen klangbotten att tro att någon här i kammaren går på Thomas Östros mera statsägandelinje och att detta skulle kunna vinna kammarens giltande när den dagen kommer, nämligen den 20.

Désirée Liljevall är inne på samma sak, men jag kan försäkra Désirée Liljevall att alliansgruppen kommer att fungera den dag som vi ska avgöra detta ärende i kammaren. Det är inte tal om att överlämna till något privat monopol. Vi har gett Post- och telestyrelsen i uppdrag att ta fram en modell som ger likaberättigande och som ger samma tillgång på samma villkor till det här nätet. Jag är ganska övertygad om att det blir spännande för oss alla att ta del av PTS förslag när det kommer.

Peter Jeppsson är inne på en fråga som Thomas Östros och andra var inne på, nämligen Försvarsmakten och de säkerhetspolitiska dimensionerna på Telias nät. Detta är självklart en oerhört central fråga. Jag kan försäkra interpellanterna och kammarens ledamöter att det för närvarande pågår en beredning. Jag har själv träffat Försvarsmakten, och vi har gått igenom de här sakerna. Vi kommer icke att släppa huvudägarskapet i Telia Sonera förrän nätfrågan är i trygga händer, förrän säkerhetsfrågorna är fullständigt utredda och vi har hittat en bra lösning på detta. Jag kan redan nu säga att förutsättningarna att hitta en generellt bra lösning på bägge de frågorna syns vara mycket goda.

Sist och slutligen hade Börje Vestlund uppe frågan om varför det är så bråttom. Vänta fyra dagar tills Post- och telestyrelsens utredning kommer! Då får vi svar på väldigt många av frågorna, och då kan vi ha en ny debatt och ännu en debatt när vi kommer till den dag då vi ska lägga fram ett förslag om att Telia Sonera ska få ny samarbetspartner, få ny ägare. Det kan vara ganska långt till den dagen, Börje Vestlund. Vi kommer att hinna med de här sakerna i mycket god ordning innan det är dags att göra någon förändring av statens huvudägarskap.

Anf. 7 DÉSIRÉE LILJEVALL (s):

Herr talman! Finansmarknadsminister Mats Odell har fått möjlighet att lyssna till flera socialdemokrater som hävdar betydelsen av att ac-

cessnätet separeras från Telia Sonera vid en försäljning av bolaget. Skälen till separationen är många, och flera av dem har redan nämnts under debatten. Jag vill understryka några av dem ytterligare.

Både jag och Peter Jeppsson har i våra interpellationer lyft fram landets säkerhet som ett synnerligen viktigt argument för en strukturell separation. Försvarets radioanstalt har påpekat vilka risker som privat ägo av kopparnätet skulle medföra för både den privata och den nationella säkerheten. Det är nämligen via detta nät som Försvarmakten kommunicerar. All information som skickas över nätet kan enkelt kontrolleras av ägaren.

Jag anser att de säkerhetspolitiska aspekterna av en utförsäljning av Telia Soneras accessnät inte är tillräckligt belysta. Vad händer med möjligheten till informationssekretess för enskilda, för företag eller för försvaret om staten helt och hållet överlämnar kontrollen till privata intressen? Vad händer när bolaget säljs vidare i tredje eller fjärde led? Trots Mats Odells försäkringar tvivlar jag.

Börje Vestlund har ifrågasatt anledningen till att regeringen påbörjade försäljningen av Telia Sonera innan PTS slutsatser redovisats, och det undrar jag också. Jag finner det synnerligen beklagligt att regeringen har så bråttom.

Kan det möjligen bero på att regeringen redan har bestämt sig för en funktionell separation? I så fall: Hur kan staten efter en sådan lösning ha kontrollen över infrastrukturen på telemarknaden? Är det inte i själva verket så att regeringen har insett just detta problem? Är det inte oron över att accesserna privatiseras som har föranlett regeringen att i all hast uppdra åt Post- och telestyrelsen att utreda den här frågan?

Anf. 8 PETER JEPPSSON (s):

Herr talman! Det är nu sagt att man kommer att ta hänsyn till och för en diskussion med Försvarmakten. Det är självfallet glädjande, speciellt i en så viktig fråga som Telia Sonera och rikets säkerhet.

Jag skulle vilja belysa Riksrevisionens kritik som har framkommit med anledning av utförsäljningarna. Riksrevisionen säger att regeringen inte har gjort den genomgång som utlovades i budgetpropositionen av de sex bolag som nu föreslås för försäljning, däribland Telia Sonera. Genomgången skulle göras med argument för och emot statligt ägande. Riksrevisionen säger vidare att regeringens beredning av propositionen om försäljningarna har varit otillräcklig. En sådan kritik från Riksrevisionen borde om något leda till en reaktion från regeringens sida när de ska sälja ut företag. Det tycker inte jag att man kan ta så lätt på.

Finansmarknadsministern pekade på att den förra socialdemokratiska regeringen bolagiserade Televerket. Då ska jag påminna om att i samband med Televerkets bolagisering och privatiseringen skapades den särskilda nätskydds enheten inom Telia AB. Detta gjordes efter en konsekvensbeskrivning och en analys av den socialdemokratiska regeringen. Jag tycker alltså inte att beskrivningen riktigt stämmer överens med verkligheten, tyvärr.

Det har sagts att finansmarknadsministern vill reglera det hela i lag men fortfarande sälja ut delar av Telia Sonera. Men är det inte så, som har påpekats i debatten, att ju mer man säljer ut av huvudägarskapet, desto svårare blir det att övertyga de övriga ägarna om regleringar i lag?

Så tolkar jag det i alla fall. Det måste till en förhandling. Då är min fråga: Har man tänkt på detta i Regeringskansliet?

Det sägs i svaret på interpellationen som har lämnats i dag: ”Vår inställning är att staten bara ska äga företag där det finns tydliga motiv till att staten äger dem.” Då vill jag ställa frågan: Visar inte Försvarsmaktens och försvarsutskottets kritik på att det finns ett tydligt motiv till att staten ska äga i alla fall det här bolaget?

Anf. 9 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! Vi vet hur det brukar vara med regeringens beredningar. Riksrevisionen konstaterade att det egentligen inte finns någon analys, så i det här fallet finns det anledning att ifrågasätta vad det är för form av beredning som sker.

Statsrådet är väl en av dem i regeringen som har den längsta erfarenheten och vet att när man tittar i backspegeln kan man ibland konstatera att man kunde ha gjort saker och ting på ett annorlunda sätt. En sådan sak hände i allra högsta grad under 90-talet, då stora delar av det som tidigare hade varit vår gemensamma sektor avreglerades. Det gick snabbt, det skulle gå undan och det blev inte alltid rätt. Det var ett av skälen till att man tillsatte Regelutredningen.

Det är därför så viktigt när man fortsätter att sälja ut de gemensamma tillgångarna att det inte sker snabbt utan att det går rätt till. I det här fallet har regeringen uppenbarligen valt att sälja ut snabbt. Det finns anledning till eftertanke när det gäller de 57 procenten som den socialdemokratiska regeringen sålde ut. Vi vet att det var en del problem med konkurrenssituationen när det gällde inte minst mobiltelefoni.

Statsrådet kunde ha sagt: Vi stoppar upp när det gäller Telia. Vi väntar tills vi får fram analyser. Vi kan faktiskt återkomma till detta kanske framåt höstkanten när vi har fått klart för oss hur det är med den vertikala eller strukturella separationen.

Det är viktigt att betona att vi socialdemokrater tycker att det är en strukturell separation, men det viktigaste är att det blir en separation och att vi för ett resonemang kring detta. Men varför inte vänta tills detta är klart, så att vi inte behöver stå här om tio år och gräla om huruvida den här försäljningen gick snabbt eller om den gick rätt till?

En annan sak som jag vill ta upp i det här sammanhanget är att detta med försvaret komplicerar det hela ytterligare en hel del. Vi har en försvarsmakt som behöver ha en del av monopolet. Det är väl inte riktigt bra att vi får en situation där försvaret måste teckna avtal med en privat firma om rikets hemligheter, för det är faktiskt vad det handlar om.

När det återigen gäller detta med konkurrensen på tele- och bredbandsmarknaden har inget svar lämnats. Vad man hävdar hela tiden är att detta kommer att lösa sig. Man rycker lite grann på axlarna och har inga svar på de här frågorna. Det som är viktigast är att kränga Telia så snabbt som möjligt utan att stanna upp och vänta till dess att man har svaren på frågorna.

Det är därför för mig, herr talman, så underligt att inte den här regeringen kan göra det man hela tiden anklagat den socialdemokratiska regeringen för, att det gick lite för snabbt och lite för enkelt. Om det nu var så, varför gör man det då inte lättare för sig den här gången? Det

Anf. 10 THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Lika mycket som hela processen har präglats av en ansvarslöshet, lika svårt är det att få en seriös diskussion med statsrådet om de här viktiga och svåra frågorna. Det blir genast ett flaxande och ett uppbröstande på ett sådant sätt som jag inte tycker passar när vi nu talar om ett mycket viktigt företag som behöver ett långsiktigt ansvar och som har utvecklats väl som börsnoterat bolag. Men om man väljer att gå ifrån att staten är dominerande ägare till att sälja ut bolaget, som den borgerliga regeringen nu gör, då ställs man inför ett antal strategiska frågor som man måste ta mycket seriöst. Det gör inte Mats Odell.

Det gläder mig att du läser ledarsidorna. Jag läste just den mycket långa ledare i Svenska Dagbladet som Mats Odell hänvisar till. Den handlar om att regeringen har förlorat greppet om det som de trodde var deras paradfråga, dessa ideologiskt motiverade utförsäljningar. Man noterar att där står Mats Odell ensam med ärtbössan, att ingen annan hjälper till och att Mats Odells argument inte håller. Det står i en lång rad av borgerliga ledarsidor att regeringen förlorar i denna fråga och att det har att göra med en oseriös hantering.

Låt mig påpeka, Mats Odell, att det inte är Hugo Chávez som är ordförande i Riksrevisionen, utan det är folkpartisten Eva Flyborg. Riksrevisionen kommer med förödande kritik mot regeringens hantering av detta ärende och skriver: Regeringen har inte gjort en genomgång enligt vad som var aviserat i budgetpropositionen. Regeringen har till riksdag och allmänhet förmedlat en oklar bild av vilken genomgång som ligger till grund för dess agerande. Och man har inte inhämtat de kunskaper som myndigheterna har. Vi har visat att allt detta kommer i gång bara efter press från oppositionen. Det är in som jästen efter degen och ett uppdrag till PTS. Man efterhör vad Försvarsmakten tycker efter att man har börjat sälja av. Det är inte en seriös hantering av mycket viktiga frågor.

Anf. 11 EVA-LENA JANSSON (s):

Herr talman! Det finns många synpunkter på detta med försäljning. När det gäller försäljningen av Telia Sonera har Mats Odell i samband med en tidigare interpellationsdebatt sagt: "Låt mig också säga att varje företag som finns på listan över dem som nu är till salu är föremål för en mycket noggrann analys vad gäller den effekt ett ägarskifte får för den marknad som företaget arbetar på. Dessutom handlar det om effekterna på sysselsättningen." Inte någonstans nämner han säkerhetsaspekten.

Därför, herr talman, tycker jag att det blir märkligt när man i svaret till Peter Jeppsson, Börje Vestlund och Désirée Liljevall svarar att huvudägarskapet inte ska sammanblandas med frågan om det fasta telenätet eller frågan om Sveriges säkerhet. Varför inte? De hör ihop. Det fasta telenätet ägs av Telia Sonera. Det är klart att man inte kan separera den frågan.

Mats Odell svarar också att det ska vara en väl fungerande konkurrens på tele- och bredbandsmarknaden, och frågor om rikets säkerhet ska vara analyserade och tydligt adresserade. Till vem då? Till en eventuell

Svar på
interpellationer

rysk oligark som köper Telia Sonera? Är det de som ska ha tydligt adresserade frågor om rikets säkerhet?

I förra veckan fattade PTS ett beslut som innebär påverkan på Telia Sonera. Kan man då säga att staten inte har ett ansvar för detta företag? Det är uppenbart att man har olika spelregler trots att man befinner sig på en och samma marknad.

Fortfarande framgår det inte vilken tydlig analys man har gjort av säkerheten. Man talar om vikten av analys i olika frågor. I en intervju i helgen svarade Mats Odell att han redan 1991–1994 hade agerat i Telia. Uppenbarligen är detta ett av hans flaggskepp med vilket han vill gå till historien.

Risken är uppenbar att Mats Odell med denna försäljning kommer att omnämnas i många år därför att den genomfördes på ett felaktigt sätt och med dålig analys. Det är inte bara risk för rikets säkerhet utan också för dålig förvaltning av det svenska folkets pengar.

Min fråga till Mats Odell är: Hur kan man låta bli att blanda in det fasta telenätet och Sveriges säkerhet i statens roll som huvudägare av Telia Sonera och försäljningen av detta?

Anf. 12 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Herr talman! Désirée Liljevall började med frågan om accessnätet. Hon undrar återigen varför det är så bråttom.

Den som har bråttom är Désirée Liljevall. Den 14 juni får vi svaret på de frågor som Désirée Liljevall ställer. Är det inte rimligt att vi får se vad Post- och telestyrelsen tycker och att vi får Försvarsmaktens förslag till hur detta ska lösas? Vi som sitter i kammaren i dag kan inte lösa dessa frågor. Svensk politisk tradition går ut på att vi utreder ganska noggrant. Därefter remitterar vi och tar ställning.

Jag återkommer till detta: Vi kommer icke att lämna huvudägarskapet i något av de bolag som nu är aktuella innan dessa frågor är utredda.

Peter Jeppsson talar om Riksrevisionen. Vi delar inte Riksrevisionens uppfattning.

Det kan inte vara så att Telia Sonera ingår i den kritiken. Thomas Östros och hans regering har redan sålt 54,7 procent. Han begärde ett bemyndigande att få sälja 100 procent av bolaget kontant över börsen. Det bemyndigandet har vi. Det kan Riksrevisionen inte klaga på. Den analysen måste Thomas Östros ha gjort innan han begärde och fick bemyndigandet. Désirée Liljevall får nog tala med honom om hur detta gick till.

Faktum kvarstår att jag litar mer på Post- och telestyrelsen och Försvarsmakten än på interpellanterna. Både jag och interpellanterna kommer att ha en bättre grund för vår diskussion när vi har fått utredningarna.

Peter Jeppsson, bolagiseringen gjordes inte av Socialdemokraterna utan av vår regering. Jag var själv ansvarig både för avregleringen av telemarknaden, som Börje Vestlund tyckte gick för snabbt, och för bolagiseringen av Telia.

Visar inte förvarsutskottets kritik att detta är ett tydligt motiv för statligt ägande? Nej, det skulle jag inte säga. Försvarsmakten har ett mycket omfattande samarbete med utländska bolag. Läs deras remissvar! Man är inte alls rädd för utländska ägare, utan man vill att de ska vara ekono-

miskt stabila och ha en affärsidé som kan fungera i det perspektiv som vi diskuterar.

Börje Vestlund fortsätter att sjunga långsamhetens lov; varför så bråttom? Då måste jag fråga Börje Vestlund, varför så bråttom? Vänta till den 14 juni. Då har vi svaret på frågorna, och då kan vi ha en diskussion om detta. Att bara ta Börje Vestlunds nymornade oro till intäkt för hur detta ska lösas är en ganska dålig grund.

Han vill också ge mig goda råd om hur jag ska slippa att hamna i konstitutionsutskottet. Jag är inte säker på att de är riktigt hållbara i det långa loppet.

Thomas Östros tycker inte att det blir en seriös debatt när jag påpekar att han själv har sålt 54,7 procent utan konsekvensbeskrivning och utan redovisning av hur accessnätet och annat ska hanteras.

Svenska Dagbladets ledare kritiserar just att vi håller på med denna typ av kamerala frågeställningar och inte går på ideologi och konstaterar att ett samhälle och dess ekonomi utvecklas mycket bättre om företagen finns i privat och inte i statlig ägo. Thomas Östros kan knappast hålla den ledaren i hand och ha den som argument för sin egen hållning i frågan.

Eva-Lena Jansson är inne på samma sak. Det blir en noggrann analys innan huvudägarskapet förändras. Frågan om tillgång till nätet måste analyseras oberoende av vem som äger det.

Slutligen, herr talman, förstår jag inte att Socialdemokraterna är så rädda för ryssar. Det var ni som inledde samarbetet och expansionen i Ryssland som gör att vi nu sitter med den ägarstruktur som vi har.

Anf. 13 DÉSIRÉE LILJEVALL (s):

Herr talman! I mitt första inlägg citerade jag tre borgerliga riksdagsledamöter som tillsammans hade en debattartikel i Dagens Nyheter för en månad sedan. I den är de i allra högsta grad kritiska till regeringens brådskas att sälja ut Telia Sonera och kallar Mats Odells plan för obegriplig, farlig och fel.

Genom den lösning som Mats Odell förordar – en funktionell separation – förlorar staten kontrollen över infrastrukturen, över möjligheterna till sekretess för användarna och över möjligheterna till en fullständig utbyggnad av bredbandsnätet. De stora förlorarna är konsumenterna.

Förhoppningsvis tar ytterligare någon ansvarsfull borgerlig riksdagsledamot sitt förnuft till fånga och hjälper oss att stoppa affären i väntan på att en lösning för accessnätet presenteras.

Det viktigaste är inte att det går undan, det viktigaste är att det blir rätt.

Anf. 14 PETER JEPPSSON (s):

Herr talman! Jag börjar med att beklaga sakfelet till statsrådet.

Vad gäller Riksrevisionens kritik tycker jag att det är lite konstigt och beklagligt att statsrådet inte delar Riksrevisionens uppfattning. Det har sagts vilka som sitter som ordförande, och då borde man kanske känna att detta inte är någon partsinlaga från något visst håll där partivindarna blåser.

Jag skulle vilja utnyttja tiden som är kvar i debatten till att peka på försvarsutskottets ställningstagande i sakfrågan.

Det har framkommit att försvarsmakten utnyttjar, och måste utnyttja, vissa delar av Telia Soneras fasta nät.

Försvarsutskottet har erfarit att vissa av Försvarsmaktens sambands-system inryms i Telia Soneras anläggningar. De ingår alltså i den del som är så oerhört viktig att skydda så att det inte kommer i fel händer.

Men hänsyn till rikets säkerhet har både försvarsutskottet och Försvarsmakten som helhet tagit fasta på den här frågeställningen.

Anledningen är alltså ett mycket högt sekretesskydd. Frågan är om man kommer att behöva bygga ut den här delen och vad det kommer att kosta. Om det säljs ut, kommer man då att få det höga sekretesskyddet? Kan man lita på att de som köper bolagen – Eva-Lena Jansson gav ett exempel – är seriösa på det sättet?

Telia Sonera finns i bolag och på börsen i Sverige, men om vi säljer ut OMX-börsen vad händer då?

Anf. 15 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! Jag kan vänta till den 14 juni. Då ska man noga ta hänsyn till vad PTS säger. Min fråga handlar om varför inte statsrådet kan vänta till den 14 juni innan man går vidare och tar denna ganska hårda ideologiska strid. Det kanske visar sig att man måste backa i denna affär eftersom det finns skäl att vänta.

Det var ett bra besked att det inte blir någon ändring av huvudägarskapet så länge man inte har rätt ut detta. Det beskedet tackar jag för.

Det var exakt det besked som också Thomas Östros med flera socialdemokratiska statsråd gav i frågor och interpellationer och som också stod i den socialdemokratiska budgeten, nämligen att man inte skulle lämna huvudägarskapet. Den socialdemokratiska regeringens uppfattning är att man ska vara kvar som en stabil och långsiktig ägare.

Kritiken att vi skulle vara rädda för Ryssland är inte riktig. Det har vi aldrig varit. Däremot måste man tänka på att vart man än kommer i världen – USA, Sydamerika, Asien, Sverige, Stockholm eller Småland – kommer det alltid att finnas spekulanter som vi kanske inte uppfattar som helt seriösa. Var ska till exempel forskning och utveckling ligga? Var ska vi ha huvudkontor och så vidare? Vi återkommer om det i senare debatter under dagen.

Det viktigaste i det här sammanhanget är: Varför kunde man inte ha dragit tillbaka propositionen när det gäller den del som handlar om Telia Sonera eftersom det fanns sakinvändningar? Det är fortfarande min fråga.

Statsrådet säger ändå att man inte kommer att släppa huvudägarskapet. Det framgår inte av någon proposition. Det framgår inte av något annat än av vad statsrådet står här och säger i dag.

Anf. 16 EVA-LENA JANSSON (s):

Herr talman! Dessvärre fick jag inte svar på frågan varför finansmarknadsministern väljer att säga att huvudägarskapet inte ska sammanblandas med det fasta telenätet eller frågan om Sveriges säkerhet. För mig är det helt klart att det måste hänga ihop.

Jag har en ny fråga till finansmarknadsministern: Om PTS kommer fram till att accessnätet bör behållas i statlig ägo, är då finansmarknadsminister Odell beredd att följa detta råd? Det är min fråga, herr talman.

Det finns faktiskt fortfarande anledning att behålla vissa företag i statlig ägo. Infrastruktur är en sådan sak. Vi vet att marknaden alltid bara kommer att göra det som är lönsamt. Det är därför vi från socialdemokratiskt håll har valt att säga att sjukvård och skolor ska bedrivas i offentlig ägo. Man ska inte kunna tjäna pengar på att människor har behov.

När det gäller infrastruktur i form av bredband och accessnät vet vi att marknaden aldrig kommer att vara intresserad av att dra dessa nät överallt i Sverige. Det kommer bara att finnas där det är ekonomiskt lönsamt.

Finansmarknadsminister Odell kanske kan svara på frågan: Om PTS kommer fram till att accessnätet bör behållas i statlig ägo, tänker du då följa det?

Vad är det för tydligt adresserade frågor du kommer att skicka med till en eventuellt ny ägare i Telia Sonera? Det handlar om väl fungerande konkurrens och att frågor om rikets säkerhet ska vara analyserade. Vi hade hoppats att det skulle ske innan man lade fram en sådan proposition. Statsrådet tycker tydligen inte att det är riktigt lika viktigt som vi. Det är bara att beklaga än en gång.

Anf. 17 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Herr talman! Jag tror att jag föredrar att vänta tills Post- och telestyrelsen kommer med sitt förslag, Désirée Liljevall. Då har vi ju möjlighet att värdera de frågor som Désirée Liljevall tar upp.

Peter Jeppsson tycker att det är konstigt att jag inte delar Riksrevisionens syn. Att Riksrevisionens ordförande skulle ha riktat stark kritik är fullständigt fel. Det borde Thomas Östros känna till. Riksrevisionens ordförande har lika lite med denna fråga att göra som Hugo Chávez. Riksrevisionens styrelse kommer ju enbart in när det gäller rapporter som ska gå till riksdagen, inte frågor som gäller riksrevisorernas egna rapporter. Dem står de för själva.

Därför, Peter Jeppsson, anser jag att det är orimligt att ställa sig bakom den kritiken.

Varför inte dra tillbaka, säger Börje Vestlund. Det är helt enkelt för att vi redan har ett bemyndigande. Det har Thomas Östros och hans regering gett oss. Vi har ett bemyndigande av denna kammare att sälja 100 procent. Det hade inte hjälpt om vi hade dragit tillbaka propositionen, Börje Vestlund. Det som gäller är att vi inte kommer att förändra vårt huvudägarskap förrän dessa frågor är utredda.

Varför ska man se detta separat, frågade Eva-Lena Jansson. Det måste helt enkelt analyseras separat. Oberoende av ägarskap måste tillgången till accessnätet tryggas. Det gjorde inte den förra regeringen, därför gör vi det nu.

Överläggningen var härmed avslutad.

Svar på
interpellationer

Anf. 18 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Herr talman! Bosse Ringholm har frågat mig dels vilken bedömning jag gör av antalet nya påbörjade hyreslägenheter under året, i hela landet respektive i Stockholm, dels om jag överväger några nya åtgärder för att stimulera byggandet av nya hyresbostäder, dels också om jag ser med oro på det skrala intresset för att bygga bostäder med hyresrätt samt vad jag i så fall avser att göra.

Det är intressant att Bosse Ringholm menar att det är indragningen av de statliga byggsubventionerna som är roten till de problem som han ser på bostadsmarknaden. Om det verkligen vore på det sättet kan man fråga sig varför den tidigare regeringen, i vilken Bosse Ringholm ingick, införde investeringsstöd som var tidsbegränsade och varför samma regering i den ekonomiska vårpropositionen förra året aviserade ett borttagande av räntebidragen med början under 2008.

Nu delar jag dock inte riktigt den skräckvision som Bosse Ringholm gör sig till talesman för i sin interpellation. Påbörjandet av nya bostäder, särskilt hyresbostäder, har minskat under första kvartalet i år jämfört med samma kvartal förra året och med det sista kvartalet förra året. Detta är dock delvis en optisk villa som beror på att statistiken redovisas som den gör. En stor del av det minskade påbörjandet i år förklaras av att många byggen tidigare lades i syfte att maximera intäkterna från de statliga stödsystemen.

Statistiska centralbyrån bedömer att ca 7 000 lägenheter, huvudsakligen i flerbostadshus, tidigare lades. Detta är också bra åskådningsexempel på hur subventioner styr byggandet, när det i stället borde vara konsumenternas efterfrågan som styr. Men att bostäder påbörjas tidigare innebär ju inte att de inte byggs alls, bara att verkligheten både kan belysas och förvrängas av statistik. Som en kontrast pekar Boverkets senaste prognos på att det i år kommer att påbörjas 40 000 bostäder, inräknat de som tidigare lades, en siffra som myndigheten bedömer ökar till 41 500 bostäder under 2008. Statistiska centralbyråns sammanfattning – efter att ha redovisat statistik över antal påbörjade lägenheter under årets första kvartal – är: ”Oväntat liten minskning av antalet påbörjade bostäder.”

Några egna bedömningar avser jag dock inte att ge mig in på.

Jag vill inte förneka att borttagandet av subventionerna på kort sikt kan påverka bostadsbyggandet. Detta är dock inget skäl att överväga nya subventioner, subventioner som alltså även den tidigare regeringen var på väg att avskaffa. Om byggandet av hyresbostäder ska ligga på en rimlig nivå krävs långsiktigt stabila och goda villkor och, inte minst, förutsebarhet. Sveriges Byggindustrier, en aktör som borde veta vad man talar om, delar regeringens uppfattning att subventionerna har haft en snedvridande effekt och styrt mot ett håll där de kanske inte gör den bästa ekonomiska nyttan.

Hyresrätten är en central upplåtelseform på den svenska bostadsmarknaden, både för boende i olika skeden av livet och som en förutsättning för en flexibel och fungerande arbetsmarknad. En fungerande hyresmarknad förutsätter dock att det finns företag som vill äga och förvalta hyresbostäder, och vi avser att verka för att det finns gynnsamma villkor

för detta. Hur detta ska ske analyseras för närvarande inom Regeringskansliet.

Men bostadspolitiken handlar också om att skapa goda förutsättningar för individerna att efterfråga bostäder. Bostadsbyggandet påverkas, som Bosse Ringholm naturligtvis är väl medveten om, av andra faktorer, framför allt det allmänna ekonomiska läget, exempelvis ränteutvecklingen och hushållens ekonomi och köpkraft. Regeringens insatser för att få fler i arbete och att göra det lönsamt även för hushåll med lägre och medelinkomster att arbeta kommer naturligtvis också förbättra deras möjligheter att efterfråga en lämplig bostad på marknaden.

För att underlätta för individer som har behov av stöd för att etablera sig på bostadsmarknaden har regeringen föreslagit att kommuner ska kunna lämna en hyresgaranti (prop. 2006/07:61 *Vissa bostadspolitiska åtgärder*). I den ekonomiska vårpropositionen 2007 (prop. 2006/07:100) föreslås också ett statligt bidrag till kommuner som ställer ut sådana hyresgarantier. För närvarande pågår också ett arbete i Regeringskansliet med att se över möjligheterna att underlätta för hushåll som är första-gångsköpare av en bostad eller egnahem. Ett sådant förslag har nyligen skickats ut på remiss.

Att utforma och sjösätta allt detta tar tid, men är betydligt mer angeläget och på sikt betydligt mer ändamålsenligt än subventioner riktade till nyproduktion.

Talmannen konstaterade att Bosse Ringholm, som framställt interpellationen, inte var närvarande i kammaren.

Anf. 19 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! Jag tycker det är lite beklämmande att höra statsrådet bara berätta om Boverkets rapport i en del, när Boverket faktiskt också kommer fram till att man på sikt inte kommer att bygga så många bostäder.

Statsrådet kanske vet att jag ju har haft det trevliga nöjet att vara just bostadspolitiker i denna region, där man oftast förr eller senare hamnar i den bostadspolitiska diskussionen. Det är alltid på det sättet att det som den förra majoriteten planerade och beslutade om brukar den nya majoriteten kunna njuta frukterna av, oaktat om de är söta eller bittra, åtminstone ett par år efteråt. Så lång är planeringsprocessen när det gäller bostadspolitiken.

Det är med förlov sagt så att jag tycker att det är med rättvisan på sin sida som Bosse Ringholm ställer sin interpellation om tvärstopp för nya hyreslägenheter.

Statsrådet påstår i sitt svar att det här bara var ett tillfälligt bidrag. Ja, men statsrådet glömmer ju en mycket viktig sak, och det vet han mycket väl om. Det här är bara munväder, i vanlig ordning, från statsrådet Odell. Detta gjordes i avvaktan på att man skulle få fram en bostadsfinansieringsproposition, som var på väg fram och som också skulle ha presenterats här till exempel nu under vårriksdagen, om det hade blivit en röd-grön regering. Detta vet ju också statsrådet Odell. Detta kan inte vara främmande. Man har helt enkelt låtit bli att lägga fram den. Den var väldigt långt framme. Därför var den subventionen också tillfällig, i avvaktan på en mer långsiktig lösning på det här.

Sedan tar statsrådet upp det här fantastiska att kommunerna ska kunna vara garanter för att man ska kunna betala hyra. Ja, det kanske kan vara en bra bostadspolitisk lösning – vad vet jag – men problemet är ju följande, och det är ju det som den här interpellationen berör: Det handlar ju om hur det blir om man inte har några bostäder att kunna efterfråga och kunna hyra, hur ska man då kunna få någon garanti för att kunna betala en hyra? Det är ju det här som är problemet i detta sammanhang.

Jag har sett bostadsmarknaden nu ett antal år. För några år sedan satt vi och diskuterade hur man skulle göra med den tvådelade bostadsmarknad man hade i Sverige. Den ena delen utgjordes av vissa kommuner i vissa landsändar, där man var tvungen att riva hyresfastigheter, helt enkelt därför att de stod tomma, och den andra delen utgjordes av storstäderna, där man hade så stor brist på lägenheter att man hade långa köer till bostadsförmedlingen.

Låt mig också säga att det som är glädjande i dag är att man återigen, framför allt i Storstockholm, har fått förtroende för bostadsförmedlingen. Det är fler människor som står i bostadsförmedlingens kö i dag, och det är också fler som får bostäder i bostadsförmedlingens kö. Så har det inte alltid varit i de här sammanhangen, herr talman. Det har oftare varit så att man inte har haft särskilt stort förtroende för bostadsförmedlingen. I dag vet man att står man i kö så får man också en bostad. Därför har man också en ganska lång kö.

Frågan återstår fortfarande: Varför vill man inte stimulera byggande på sikt? Prata nu inte om ett år. Prata inte om två år. Prata om tre år, för det är de bostäder som kommer att vara byggda då som man i dag planerar för.

Anf. 20 ANTI AVSAN (m):

Herr talman! Bosse Ringholms interpellation inleds med påståendet att regeringens nya bostadspolitik uppenbarligen har havererat, redan efter ett kvartal. Vad som utgör grunden för det påståendet är lite svårt att förstå, inte minst om man tittar i Boverkets indikatorer för maj 2007. På första sidan i den publikationen står huvudrubriken ”Bostadsbyggande i hög takt”. Tittar man lite längre ned på samma sida ser man underrubriken ”Många hyresrätter första kvartalet”. Läser man vidare under den rubriken ser man att bostadsbyggandet under nästa år förväntas nå de högsta nivåerna under 16 år, trots att räntebidragssystemet fasas ut och trots att den tidigare socialdemokratiska regeringen inte förlängde de tidsbegränsade särskilda bostadssubventionerna.

Boverkets prognos är att det påbörjas 40 000 bostäder i år, om man räknar in de bottenplattor som på mer formella grunder göts under slutet av förra året. Nästa år, 2008, påbörjas 41 500 bostäder, vilket utgör 2 procent mer än vad som rent faktiskt påbörjades under 2006. Prognoserna för 2008 talar om det största antalet påbörjade bostäder sedan 1991.

När det sedan gäller frågan om hyreslägenheter bör framhållas att två tredjedelar av alla bostäder som byggdes i flerbostadshus under första kvartalet 2007 var hyreslägenheter. Vidare bör framhållas att kommunernas bedömningar i årets hyresmarknadsenkät tyder på att bostadsbyggandet ökar. Även byggföretagen tror enligt Konjunkturinstitutets aprilmätning på oförändrat eller ökat byggande. Siffrorna är 71 procent för oför-

ändrat byggande och 29 procent för ökat byggande. Märk väl: Inget av dessa företag tror på minskat byggande.

Vad beträffar Stockholm, och mer konkret de allmännyttiga bostadsbolagen, gjorde Svenska Bostäder 13 bottenplattor under december månad 2006, vilket motsvarar omkring 1 000 hyreslägenheter. Utöver dessa 1 000 hyreslägenheter har Svenska Bostäder enligt dagsfärska siffror för avsikt att bygga ytterligare 748 hyreslägenheter under 2007. Familjebostäder har planerat för att bygga 109 hyreslägenheter och Stockholmshem har också för avsikt att bygga hyreslägenheter, närmare bestämt 365 stycken.

Herr talman! Det har definitivt inte skett något tvärstopp i byggandet i sig och inte heller i byggandet av hyreslägenheter. Tvärtom tycks långsiktiga och stabila villkor på bostadsmarknaden tas emot positivt. Nej, regeringens nya bostadspolitik har inte havererat. Det verkar mer som om Bosse Ringholm inte har koll på siffrorna.

Anf. 21 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Herr talman! Börje Vestlund har varit bostadspolitiker i regionen. När han slutade stod 191 000 människor i bostadskö. Detta tolkar denne socialdemokratiska bostadspolitiker som att de fått ett ökat förtroende för bostadsförmedlingen. Det är bland det mest fantastiska jag hört i denna kammare. Vi har 191 000 människor i bostadskö. Bra, äntligen börjar vi få upp förtroendet för bostadsförmedlingen!

Sanningen är ju att er bostadspolitik totalt har havererat. Nu har vi lagt om den, och vi ser att det byggs mer än på sexton år. Då börjar Bosse Ringholm tala om tvärstopp. Nu kan vi analysera siffrorna på olika sätt. Det har varit olika ingångar som jag tycker varit belysande och bra.

Men man kan också se på det på ett annat sätt. Om vi tittar på Stockholm ser vi att marknaden är extremt överhettad. Priserna stiger snabbt, och det av olika anledningar. När det gäller nyproduktionen beror det framför allt på att vi har en sådan brist på arbetskraft. 70 procent av byggföretagen säger att de inte får tag på byggarbetare med den kompetens som efterfrågas för detta. På grund av de produktionssubventioner som inte längre finns läggs givetvis också en del projekt i malpåse.

Låt oss se utanför Storstockholm. Låt oss se på Storgöteborg och Stormalmö. Det visar sig att byggandet där ökar, och 50 procent av flerbostadsproduktionen är hyresrätter. Vi ser samma mönster även i flera andra kommuner. Dessutom är en stor del av bostadsbeståndet just hyresrätter. 71 procent av flerbostadsbeståndet är hyresrätter. Det finns 1,7 miljoner hyresrätter i Sverige, och fler blir det trots att en del ombildas.

Det är också viktigt att vi får hyresrättsmarknaden att fungera på ett bättre sätt – att vi kommer till rätta med svarshandeln, att vi får bättre fungerande möjligheter att få tag på hyresrätter. Det visar sig att Börje Vestlunds parti i Sabos styrelse har ungefär samma hållning som regeringen, och jag hoppas att bostadsmarknadens parter försöker hitta ett system som ger en bättre fungerande hyresmarknad.

Anf. 22 BÖRJE VESTLUND (s):

Herr talman! Jag brukar säga att jag känner mig hemma när jag kommer till de bostadspolitiska debatterna. Jag hoppar in i dem ibland, och det är alltid lika trevligt.

Låt mig till att börja med säga att när jag går runt i Stockholm och tittar, till exempel nu när jag själv kommer att byta bostad, ser jag att nyproduktionen består av sådant som jag var med och fattade beslut om. Då har jag ändå suttit i denna kammare och inte haft ett dugg med Stockholms bostadsproduktion att göra på fem år. Det är de hus som nu börjar färdigställas.

Det intressanta är, Anti Avsan, att vi inte kan säga att det som i dag byggs är sådant som denna regering kan ta åt sig äran av. Däremot kan man säga att det kommer att visa sig om ett par år. Det är just det som är det intressanta. Man måste också titta på siffrorna lite längre fram. Vi tillförde nämligen mycket stimulans under den senaste mandatperioden.

Jag kan vara kritisk mot den socialdemokratiska bostadspolitik som fördes för några år sedan, men under den senaste mandatperioden tillförde vi mycket stimulans. En bostadsfinansieringsproposition var på gång, och den skulle också lösa en del av problemen och svara mot den kritik som fanns från såväl de privata fastighetsägarna som allmännyttan.

Jag vågar påstå att anledningen till att den borgerliga majoriteten i Stockholm förlorade 2002 mycket berodde på dess bostadspolitik. Det byggdes ingenting. Man sålde bara ut hyresrätter. Jag tror att det skulle gett en mycket dålig bild om man gjort samma sak nu. Det skulle ha sett mycket underligt ut, Anti Avsan, om man dragit tillbaka de redan planerade bostadsprojekten. Det har man alltså inte gjort.

Man måste också titta på annat än bara Boverket. Fastighetsägarna gör i dag bedömningen att man kommer att se en minskning av antalet uppförda hyresrätter. Det är lite svårt att förstå varifrån glädjen kommer över att det byggs så många hyresrätter tack vare den borgerliga regeringens politik, detta med tanke på att man inte deltagit i den bostadspolitiska diskussionen särskilt länge. Jag trodde, ärligt talat, att statsrådet Odell med sin långa erfarenhet hade gjort det tidigare.

Anf. 23 ANTI AVSAN (m):

Herr talman! Börje Vestlund säger att han varit aktiv i bostadspolitiken. Det har jag också varit. Jag har återupptagit den aktiviteten under den här mandatperioden. Jag sysslade med det för ett tiotal år sedan och är förhållandevis väl insatt i alla de diskussioner som förekommit i denna region eftersom jag i grunden är politiker från en Stockholmskommun.

För att kunna åstadkomma produktion av bostäder i största allmänhet är det naturligtvis viktigt att det finns en planberedskap. Det är något som denna regering tagit tag i, och man tittar nu på förutsättningarna för att kunna bedriva samhällsplanering på ett rimligt sätt. Det gjordes tidigare en utredning som gällde PBL, och den kommer att följas upp under den här mandatperioden. Det är alltid så att det tar viss tid, självklart, men det viktiga är att det produceras bostäder. Om man producerar småhus och bostadsrätter är det antagligen för att det finns ett behov av den typen av bostäder. Det i sin tur innebär att hyresrätter frigörs. Även hyresrätter kommer att produceras.

När det gäller planeringshorisonten och Konjunkturinstitutets april-mätning kan jag inte se att det finns någon borte horisont. Man har frågat byggföretagen vad de tror om byggandet, och bedömningen är att 71 procent tror på oförändrat och 29 procent på ökat byggande. Där finns ingen tidsbegränsning.

Att i nuvarande marknadssituation stimulera, vilket är Socialdemokraternas politik, kan inte vara annat än fel – även för en tidigare finansminister.

Prot. 2006/07:123
11 juni

---

*Svar på
interpellationer*

Anf. 24 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Herr talman! Jag vill gratulera Börje Vestlund till kloka beslut som han varit med om att fatta. Det är jättebra.

Det är svårt att se in i framtiden. De närmaste åren ser bra ut, vilket beror på att vi har en oerhört stark ekonomisk utveckling över huvud taget i Sverige och i vår omvärld. Det gör att hushållen efterfrågar, och det byggs. Den makroekonomiska utvecklingen är mycket mer styrande för bostadsproduktionen än vad exempelvis subventionerna någonsin varit.

Det är också bra att det inte enbart byggs hyresrätter. Nu byggs i stället så att vi får ett bredare utbud. Det gör att folk flyttar ut ur mindre hyresrätter och in i större. Därmed blir dessa mindre och billigare hyresrätter lediga för dem som inte har råd att efterfråga nyproducerade lägenheter.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på interpellation 2006/07:550 om trovärdighet i utnämningpolitiken

Anf. 25 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Herr talman! Peter Hultqvist har frågat mig om jag avser att vidta några åtgärder som skapar trovärdighet åt utfästelserna i regeringsförklaringen från den 6 oktober 2006.

Svaret på frågan är enkelt. Ja, vi kommer att fortsätta att reformera utnämningpolitiken i riktning mot en mer öppen, förutsägbar och transparent process.

Peter Hultqvist har i sin interpellation listat ett antal personer som fått anställning eller uppdrag av den här regeringen. Insinuationen ligger i att dessa inte skulle ha andra kvalifikationer än koppling till alliansen. Jag noterar att han helt bortser från personer med koppling till den tidigare regeringen vilka också fått uppdrag eller anställning av den här regeringen. Det finns sålunda till exempel socialdemokrater som utsetts till ordförande på högskolor, myndighetschefer och särskilda utredare.

Om det är det faktum att den här regeringen över huvud taget bedömt personer med en politisk bakgrund som lämpliga för olika uppdrag i statens tjänst som upprör Peter Hultqvist hade det varit klädsamt om exemplen plockats ur en något större krets.

Hultqvist beskriver historien som att vi skulle ha aviserat stopp för det han kallar politiska utnämningar. Jag förmodar att han menar utnämningar av personer med politisk bakgrund. Regeringsbeslut torde väl av de flesta kategoriseras som politiska per definition.

Det jag kommer att koncentrera mitt resonemang till i den här interpellationsdebatten avser rekryteringen av myndighetschefer, detta mot

bakgrund av att frågor avseende chefsförsörjning i staten ingår i mitt direkta ansvarsområde.

Min vision av den fortsatta reformerade utnämningsspolitiken är att vi ska lyckas attrahera de absolut bäst lämpade personerna till varje uppkommen vakans i de statliga myndighetschefsleden. Hur åstadkommer vi då detta?

Ja, för min del är det självklart att vi inte kan ha en ordning där statsministern efter eget bevåg och utan några som helst möjligheter till insyn själv kan bestämma vilka kvaliteter som ska ligga till grund för olika chefsrekryteringar.

Att förre statsministern Göran Persson hade ett avgörande inflytande över utnämningssmakten ansåg vi i den dåvarande oppositionen vara väl belagt. Vi såg i fjol att det av regeringens chefspolicy framgick att statsministern har en särskilt viktig roll att spela vid utnämningen av högre tjänster. Det såg vi som grundlagsvidrigt.

Göran Persson har inte heller i samband med utfrågningar i konstitutionsutskottet velat beskriva hur utnämningarna går till med mer än att det på grund av det egna partiets storlek och dominans kan finnas fler lämpliga kandidater med socialdemokratisk bakgrund. Övervikten för socialdemokrater på höga poster kunde, enligt Persson, också bero på att moderater i stället söker sig till näringslivet.

Jag har inga som helst problem med det faktum att befintliga och framtida myndighetschefer under delar av sitt yrkesliv också varit politiskt aktiva. En politisk bakgrund kan, precis som en bakgrund i det privata näringslivet eller den offentliga sektorn, mycket väl vara meriterande vid en chefsrekrytering. Men det är ju inte det som är poängen.

Nej, vad jag, och regeringen i övrigt, inte ställer upp på är att utnämningssmakten utövas på ett sätt som gör att den koncentreras kring en person och att den därmed görs fri från insyn och i förlängningen blir oförutsägbar.

Regeringens ambition är att hitta de i varje enskilt fall absolut bäst lämpade personerna. Vi vill ha god balans mellan könen och en etnisk mångfald också bland ämbetsmännen. Vi vill ha personer som vi kan ha förtroende för i den bemärkelsen att de lojalt utför sina ämbetsmannauppgifter även om de privat sympatiserar med andra partier än de som företräds i regeringsskretsen. Samtidigt är vi av uppfattningen att det därtill måste läggas komponenter som består i en utgångspunkt att allmänheten måste tillförsäkras en rimlig grad av förtroende för att rekryteringen av myndighetschefer sker på ett sätt som motsvarar regeringens krav på förtjänst och skicklighet.

Vi har infört en ordning som innebär att kravprofiler numera regelmässigt görs tillgängliga för omvärlden i samband med att regeringen anställer en myndighetschef. Det innebär också att omvärlden i efterhand faktiskt kan värdera de krav som regeringen ställt upp inför en rekrytering, men också pröva om den individ som anställts motsvarar de ställda kraven.

Vi har också prövat att annonsera efter myndighetschefer i två fall. En ny universitetskansler och en ny chef för Konsumentverket har nyligen anställts.

Jag tycker att det är en utmärkt idé att genom annonsering tillkännage för omvärlden att regeringen avser att rekrytera nya chefer, men inser

också att det faktiskt för vissa personer kan vara en avhållande faktor att den nya anställningen ska sökas i full öppenhet. Jag tillstår att detta är ett dilemma. Det är naturligt att en hög befattningshavare inte gärna offentliggör att han eller hon söker ett annat jobb. Det betyder att jag tror att regeringen också måste ha möjlighet att även via andra kanaler än genom annonsering hitta de starka krafter som behövs för att föra den statliga förvaltningen framåt i de utmaningar som 2000-talet medför.

Jag kan avslutningsvis, herr talman, försäkra Peter Hultqvist att mitt arbete oförtrutet kommer att fortgå i syfte att åstadkomma en fortsatt utveckling av utnämningsspolitiken med målet att densamma ska präglas av förutsägbarhet, spårbarhet och öppenhet.

Anf. 26 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret.

Var det rätt att utse Per Unckel till landshövding i Stockholm? Var det rätt att utse Olof Ehrenkrona till ambassadör för globaliseringsfrågor? Var det rätt att utse Jonas Hafström till ambassadör i Washington?

Ska man gå på vad alliansen sagt före valet är det intressant att notera att tjänsterna inte har utannonserats. Det skulle vara intressant att se den offentligt redovisade värderingen, exempelvis av anställningen av Per Unckel. Finns det andra meriter i botten än de politiska och eventuella närhet till gamla samarbeten med ledande regeringsföreträdare?

Var det så att Carl Bildts nära band till Jonas Hafström avgjorde att han blev ambassadör i Washington? Jag säger inte att Hafström inte är en kompetent diplomat, men var det inte slutligen de personliga banden som ändå var det avgörande?

Vilka särskilda meriter var det som gjorde att Anna Grönlund Krantz efterträdde Banverkets chef Bo Bylund som ordförande för Botniabanan? Kan politisk bakgrund ha spelat in, trots att det hela är ett byggprojekt?

Visst, Odell, ni har utsett en och annan socialdemokrat. Ni har till och med låtit en lång rad myndighetschefer med socialdemokratisk bakgrund fortsätta på sina gamla positioner. Är inte det en bekräftelse på att detta är kompetenta personer, på att högeralliansens kritik i valrörelsen var överdriven? Jag anser att det är på det sättet.

Jag har aldrig påstått att det är fel att utnämna politiker. Jag har aldrig krävt att utannonsering ska ske av alla tjänster. Men jag anser att er kampanj var ohederlig. Ni har försökt måla upp en bild av att kompetens får stå tillbaka för partibok. Nu sitter ni själva vid makten. De gamla cheferna sitter kvar och partipolitiska meriter kan spåras i utnämningarna.

En av de första saker som hände var utnämningen av Per Unckel. Jag riktar definitivt ingen kritik mot honom som person. Han gör ett utmärkt jobb som landshövding i Stockholm. Men ni kan inte tala trovärdigt om att borgerlig partibok i det sammanhanget inte hade betydelse. Unckel har som bekant en mycket grundlig moderat bakgrund.

En annan utnämning i inledningsskedet var Carl Cederschiöld, som skulle syssla med trafikfrågor i Stockholm. Också Cederschiöld har en gedigen moderat bakgrund. Jag tror att han gör ett bra jobb, men varför var det viktigt att ha just en moderat och just Cederschiöld på den posten?

En annan fråga som sätter ert agerande i blyxtbelysning är varför ni sparkade Jörgen Andersson som ordförande i Öresundskonsortiet. Han

har socialdemokratisk bakgrund som bland annat kommunalråd och minister. Jag har aldrig hört talas om någon kritik mot honom. Om sådan finns kan ministern gärna redovisa den här och nu. Han ersattes av den borgerliga politikern Karin Starrin. Fanns det något annat än partipolitisk bakgrund som spelade in? Det skulle vara intressant att veta och höra i sammanhanget.

Du talade om att Göran Persson styrde hela utnämningsspolitiken under s-regeringen. Vad vet du egentligen om det mer än allmänna påståenden, spekulationer och egna slutsatser?

Jag talade så sent som för tio minuter sedan med en före detta minister som berättade att man anlidade rekryteringsföretag och i olika sammanhang tog in expertis för att leta olika kandidater. Varje minister var ansvarig för beredningsprocessen, och det var slutligen ett kollektivt beslut.

Jag tycker att det är bra att Odell gör en nyansering i sitt svar att det kan vara meriterande med politisk bakgrund vid chefsrekrytering. Det visar också att de hårda ord ni yttrade i valrörelsen inte var någon hederlig kampanj.

Hur har du det med Unckel, Hafström, Starrin och Ehrencrona, Odell? Var det annat än partimeriter och gamla personliga relationer som avgjorde. Jag tycker att du måste redovisa lite för att man ska kunna bedöma din eventuella trovärdighet.

Anf. 27 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Herr talman! Det är alltid intressant att diskutera och debattera utnämningsspolitiken. När jag var ute i valrörelsen träffade jag alltför många som tagit till sig och dessvärre trodde på den bild som alliansen hade målat om hur utnämningsspolitiken gick till och påstod att vi som socialdemokrater inte var trovärdiga.

Jag hade en hel del diskussioner människor emellan om detta. Det gör mig därför oerhört bedrövad, och jag anser att det är väldigt allvarligt, när jag hör Mats Odells svar till Peter Hultqvist: ”Att före statsministern Göran Persson hade ett avgörande inflytande över utnämningssmakten ansåg vi i den dåvarande oppositionen vara väl belagt.” Det handlar om att till Sveriges riksdag skriva ett svar som bygger på hörsägen och spekulation. Det upplever jag som oerhört allvarligt.

Jag ska gå vidare till det som handlar om utnämningsspolitiken som jag upplever handlar om trovärdighet. Det är en sak att använda ord och en annan sak att gå till handling. Jag som kommer från Kronobergs län kan känna: Har vi kommit i kläm någonstans i det nya sättet att arbeta med att rekrytera myndighetschefer?

Vår före landshövding Lagrell lämnade sitt uppdrag år 2006 mellan jul och nyår. Vi har fortfarande inte sett någon ny landshövding i Kronobergs län. Det har gått sex månader. Har ministern på något sätt glömt bort lilla Kronoberg i det perspektivet?

Man har faktiskt utsett en landshövding i Stockholm. Det kan väl ändå inte i den utnämningsspolitik som man bedriver vara skillnad på ett län och ett annat län. Det är lika viktigt att vi tillsätter myndighetschefer utifrån där de ska finnas.

Det skulle vara bra att gå från ord till handling i utnämningsspolitiken. Min fråga till ministern är: Behandlar vi alla län lika och utser landshövdingar i samma snabba takt som vi gör i Stockholm?

Anf. 28 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Herr talman! Vi lägger nu om utnämningsspolitiken från det som har varit – det kan beskrivas på olika sätt – till en ny utnämningsspolitik som präglas av största möjliga öppenhet och transparens, förutsägbarhet och spårbarhet. Man ska i efterhand kunna analysera vad som har legat till grund för de utnämningar som har gjorts.

Vi har en försöksverksamhet där för första gången i svensk historia två generaldirektörstjänster har utannonserats. De har nu tillsatts. I det ena fallet var det fler sökande än i det andra. Jag tror det är lättare att i den akademiska världen hitta personer som är beredda att öppet söka en tjänst.

Det krävdes i praktiken rektorskompetens på högskolenivå. Där är det ganska naturligt att man söker tjänster inom den offentliga sektorn. Där emot räcker det med att man kommer till Konsumentverket för att se att det är en svårare sak att hitta kandidater som är beredda att skylta med att man faktiskt söker ett nytt jobb. Vi utvärderar detta. Jag kan berätta för Peter Hultqvist att vi kommer att annonsera ytterligare tjänster under försöksverksamheten.

Det är en ganska självklar sak när man ändrar ett sådant system att det är viktigt att det görs på ett bra och rätt sätt. Varför har man så bråttom? Det har frågats tidigare här. Det är nog så att eftertänksamhet när det handlar om sekretessfrågor och annat är väldigt viktigt.

Vi har också en fråga som Carina Adolfsson Elgestam tar upp. Hon undrar om det är hörsägen att Göran Persson skulle ha ett stort inflytande. Nej, det är det inte. Det är den skrivna chefspolicy som finns. Den förra regeringens skrivna chefspolicy är fullt tillgänglig. Den är alldeles offentlig och kan när som helst betraktas.

Så kommer vi till frågan om Kronoberg. Det är alldeles rätt att vi där har en vakans på en landshövdingepost. Vad beror det på? Det beror på att vi har upprättat en kravprofil för Kronobergs län för vad tror vi är en lämplig profil på en landshövding för detta fina län som präglas av de areella näringarna där skogen spelar väldigt stor roll. Vi har ett näringsliv som också efterfrågar en aktiv landshövding.

Jag har arbetat med den frågan. Jag har tillfrågat ett antal personer. Det kommer att bli en landshövding. Det kan Carina Adolfsson Elgestam vara helt övertygad om. Jag hoppas att vi så fort som möjligt kan ha en person på det vackra residenset i Växjö.

Jag kan säga följande till Peter Hultqvist. Från den 1 december förra året upprättade vi kravprofiler. De som har utsetts sedan dess är Erna Zelmin, generaldirektör för Rättsmedicinalverket, Mats Dillén, generaldirektör för Konjunkturinstitutet, Karin Apelman, generaldirektör för Exportkreditnämnden och Kent Wiberg, direktör för Statens musiksamlingar. Vi har också utsett Maria Norrfalk till landshövding i Dalarnas län, något som borde glädja också Peter Hultqvist. Vi har utsett Rolf Annerberg som generaldirektör för Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande. Vi har utsett Ursula Hass till rektor för Blekinge Tekniska Högskola, Anders Flodström till universitetskansler, Dan Eliasson till generaldirektör för Migrationsverket, Anders Danielsson till generaldirektör för Säkerhetspolisen och Gunnar Larsson till generaldirektör för Konsumentverket. Det är de utnämningar som vi har haft ansvar för så här långt.

Anf. 29 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Det var intressant att ministern inte med ett ord berörde bevekelsegrunden när det gällde Unckel, Hafström, Ehrencrona och Starrin. Vad var det som avgjorde? Var det partipolitiska meriter? Var det personliga relationer? Någon klarhet om varför Jörgen Andersson sparkades gavs inte heller. Ligger det någonting i det du själv säger: Vi ville utse folk som vi kände förtroende för? Vilka var motiven i dessa hanteringar som jag tycker bär en mycket tydlig politisk prägel?

Det låg en hel del av hyckleri bakom den verkliga botten i kampanjen mot de socialdemokratiska utnämningarna. Ni kritiserar oss, gör lite kosmetiska förändringar och utser ett pärlband av borgerliga politiker. Odell har i svaret till mig understrukit att han förstår att regeringen också via andra kanaler än annonsering måste hitta de starka krafter som krävs för att föra den statliga förvaltningen framåt.

Det är bra, Odell, att du har kommit till den punkten. Det är en anpassning till realiteterna. Samtidigt skryter du över att ni har utannonserat två tjänster, en som universitetskansler och en som chef för Konsumentverket. Det är två utannonseringar. Sedan hade vi Statens musiksamlingar, landshövding i Dalarna, Forskningsrådet, Migrationsverket, Säpo, Exportkreditnämnden, Konjunkturinstitutet, flera ambassadörer och Statens kulturråd där det tillsatts chefer där man icke har utannonserat.

Jag tycker att det i Odells svar och resonemang ligger ett backande steg för steg och en sorts anpassning till realiteterna. Om man ska tro lördagsintervjun i radions Ekot verkar det som att Odell saknar inflytande på UD. Det verkar också vara så att statsministern saknar inflytande. Det omhuldas av något slags egen tradition.

Men fattas det inte regeringsbeslut om vilka som ska bli ambassadörer? Då blir det också intressant att fråga vilken roll som Reinfeldt spelar i detta sammanhang. Har han ett intresse för dessa frågor? Har inte han också ett avgörande ansvar för utnämningarna precis som Göran Persson hade, eller är han i praktiken ett rundningsmärke i dessa sammanhang?

I mitt förra inlägg talade jag om expertis och rekryteringsföretag, att varje minister var ansvarig och att det var ett kollektivt beslut. Detta var inte så enkelt som du vill göra gällande, nämligen att Göran Persson satt och fipplade på sitt tjänsterum med egna listor. Man hade betydligt djupare och grundligare processer.

Och om det var något fel på kompetensen på dem som tillsattes borde du ha tagit initiativ till att avskeda dessa personer i dag – om det hade funnits någon konsekvens i det som du säger.

Det kanske så småningom är dags för Socialdemokraterna också att göra en rapport om utnämningsspolitiken. Så här inledningsvis tycker jag att det finns ett visst underlag att bygga på. Unckel, Hafström, Ehrenkrona och Starrin skulle kunna vara inledande huvudnummer. Sedan har vi namn som Maria Leissner, Carl B Hamilton, Lena Furmark Löfgren, Johan Gernandt, Lars Otterbeck, Cecilia Wikström, Bengt Westerberg, Chris Heister, Anders Ahlgren, Birgit Friggebo och Stefan Attefall. Det är några politiker med en stabil borgerlig bakgrund som nu har fått olika styrelseposter. Inte ett ont ord om dessa personer från min sida. Men jag bara noterar sakförhållanden.

Det som jag vill komma till är att ni inte ska komma och påstå att ni står för någonting som är särskilt nytt. Ni gör en del förändringar. Okej, så är det. Men jag tror inte att ni i väsentlig betydelse förändrar utnämningsspolitiken. Ni gör lite justeringar, och ni vrider utnämningarna i riktning mot högeralliansens intressen. Sedan är det en reträtt på gång från hårda ord och från skarpa förslag. Det blir mer grått och svårt när man sitter i regeringsställning. Men erkänn då att det var många överord i valrörelsen.

Anf. 30 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Herr talman! Vi håller på att lägga om utnämningsspolitiken. Och till skillnad från vad som har sagts i tidigare interpellationsdebatter om att allt skulle gå långsamt går det nu för långsamt. Det är spännande.

Vi gör detta på ett grundligt sätt. Och jag tror att det kommer att hända en hel del saker. Vi kommer att genomföra väldigt mycket av det som vi lovade i valrörelsen. Det är jag helt övertygad om.

Peter Hultqvist ställer ett antal detaljerade frågor om speciella personer. Jag tänker inte gå in på det. Jag redovisar vilka principer vi har. Jag kan återupprepa att utnämningar inom Utrikesdepartementets område följer en helt annan ordning, och det är ingenting som jag har hittat på. Samma sak gäller i fråga om olika bolagsstyrelser som Peter Hultqvist tar upp. Det är det statsråd under vars område respektive bolag ligger som har ansvar för detta. Och näringsministern har ett övergripande ansvar för detta.

Anf. 31 PETER HULTQVIST (s):

Herr talman! Jag har aldrig sagt att någonting går för långsamt. Jag har bara pekat på kärnan i mitt resonemang och försöker jämföra det som jag anser vara ohederlig kampanj och stabila överord i valrörelsen med den verklighet som utvecklar sig.

Jag kan konstatera att det har tillsatts en stor mängd generaldirektörer, tjänster som inte har utannonserats. Regeringen har också utsett en stor mängd borgerliga politiker. Jag tycker också att ni har gett en något skev och vinklad bild av hur utnämningsspolitiken gick till under den socialdemokratiska regeringsperioden.

Om de som utsågs under s-regeringen inte var kompetenta borde du ha sett till att de hade blivit avskedade. Men så har det inte varit. Därför

fäller resonemanget om att kompetens har fått stå tillbaka för partibok. Jag tycker att det är viktigt att redovisa sådana saker också.

När man kommer i regeringsställning blir verkligheten mer nyanserad, mer grå och mer svårhanterlig. Och då kanske man skulle kunna kosta på sig att erkänna att det var ett och annat som sades en gång som inte är riktigt så enkelt och som kanske inte stämmer riktigt med verkligheten.

Jag förutsätter att Odell har ett utmärkt samarbete med de generaldirektörer och andra som Socialdemokraterna utsåg och att han också har respekt för att de har ett stort yrkeskunnande och man därför inte har behövt göra några justeringar i sammanhanget.

Slutligen har jag vid ett par tillfällen sammanträffat med Maria Norrfalk som har blivit landshövding i Dalarna. Den tjänsten utannonserades inte, men jag tror att detta var ett bra val. Jag tycker att hon verkar vara en gedigen och kompetent kvinna.

Anf. 32 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Jag vill bara för protokollets och lyssnarnas skull säga att Johan Gernandt inte är utnämnd av regeringen, utan han är vald av riksdagen. Jag vill bara säga detta så att Peter Hultqvists uppgift inte får stå oemotsagd. Det är riksdagen gemensamt, inklusive Peter Hultqvist, som har valt honom.

Anf. 33 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Herr talman! Jag tycker att det har varit en intressant och belysande debatt om utnämningsspolitiken och dess behov av reformering.

Jag kan hålla med Peter Hultqvist om att valrörelser ofta har en dynamik. Men när man sedan ska genomföra saker och ting är det ofta en mer komplicerad verklighet som dyker upp. Det tror jag gäller alla partier. Jag vill inte säga att utnämningsspolitiken utgör något stort undantag från den reservationen.

Men, som sagt, det sker saker och ting. Jag hoppas att vi kommer att kunna permanenta försöket med annonsering av statliga chefsjobb framöver. Men vi måste förbehålla oss rätten att också ha kompletterande rekryteringsmetoder när den verksamheten blir mer och mer allmän. Jag tror att det kommer att behövas en reformering av det faktum att inte bara statliga personakter för anställda är offentliga handlingar. Detta gäller faktiskt hela den offentliga sektorn. Det gäller inom vården, inom skolan, på kommunal nivå och på landstingsnivå. Där har inte denna problematik uppmärksammats särskilt mycket. Och det kanske inte är någon problematik just i dag. Men vi kommer att ha en ökande kamp om arbetskraften, inte minst när vi nu ser den demografiska utvecklingen och när vi ska attrahera unga människor och andra att söka anställning inom offentlig sektor. Vi måste se till att vi ger de absolut bästa förutsättningarna för dem som vill vara anställda i vår viktiga offentliga sektor framöver.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 34 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Herr talman! Carina Adolfsson Elgestam, Alf Eriksson, Berit Högman, Eva-Lena Jansson, Karin Åström och Thomas Östros har i interpellationer ställt frågor kring förslaget om försäljning av vissa statligt ägda företag. Gemensamt för interpellationerna är att interpellanterna ställer olika hypotetiska och detaljerade frågor kring vad som kommer att hända med olika företags verksamhet när en försäljning har skett.

Regeringen fullföljer nu alliansens löfte till väljarna genom vårt arbete med att minska det statliga ägandet i sex namngivna företag. Vi gör detta därför att vi är övertygade om att det är bra för vårt gemensamma folkhushåll. Vi menar att det inte är statens uppgift att driva företag på konkurrensutsatta marknader. Vi vill i stället använda våra gemensamma resurser för att skapa förutsättningar för en god och hållbar välfärd.

Genom att minska det statliga ägandet skapas en tydligare rollfördelning mellan privat och offentligt ägande, där staten ger privata företag goda förutsättningar att konkurrera på lika villkor utan att samtidigt driva egna konkurrerande företag. Statens främsta näringspolitiska uppgift är att ange ramar och regelsystem för näringslivets verksamhet och bidra till att skapa förutsättningar för långsiktig tillväxt.

Vår uppfattning är att ett privatägt företag har bättre utvecklingsmöjligheter än ett statligt ägt, bland annat genom att det lättare kan erhålla kapital för en expansion. Staten måste som ägare väga varje kapitaltillskott till ett företag mot angelägna satsningar på välfärdstjänster såsom sjukvård och utbildning samt omsorgen om barn och gamla. Detta gör att staten kan ha större svårigheter att tillföra kapital för expansion än ägare som kan finansiera sin verksamhet på kapitalmarknaden.

Ett minskat statligt ägande i ett företag har ofta varit gynnsamt för det berörda företaget. Effektiviteten har ökat, lönsamheten har förbättrats och investeringarna har ökat. Regeringens bedömning är att försäljningar av statligt ägda företag på sikt också bidrar till en starkare sysselsättningsutveckling i de företag och branscher som berörs. Därmed bidrar en minskning av det statliga ägandet även till att uppnå regeringens övergripande mål om fler arbetstillfällen och ett minskat utanförskap.

Alf Eriksson tar i sin interpellation upp frågan om försäljning ska ske till högsta möjliga pris eller om andra hänsyn ska tas samt om vilka åtgärder jag avser att vidta för att säkra att huvudkontor, forskning och utveckling i de aktuella företagen även framöver finns kvar i Sverige.

I den framlagda propositionen säger vi att regeringen kommer att pröva olika affärsmöjligheter för att hitta det alternativ som vid en samlad bedömning bedöms vara det mest affärsmässiga. Detta är vad budgetlagen kräver. Om vi inte hade för avsikt att följa budgetlagen skulle vi ha förelagt riksdagen förslag om att avvika från densamma.

Var ett företag har sitt huvudkontor och bedriver sin verksamhet är något som styrelsen beslutar om. Jag är övertygad om att denna regerings näringspolitik ger så goda förutsättningar för utvecklingen inom dessa företag och näringslivet i övrigt att förutsättningarna för företagsledning- ar att verka i vårt land blir bättre än tidigare.

Jag är inte orolig för att försäljningar av några företag skulle vara ne- gativt för företagsklimatet, tvärtom. Om staten som ägare skulle före- skriva att till exempel utländska ägare till dessa företag eller andra före- tag inte skulle vara möjligt skulle detta strida mot ett antal internationella åtaganden som Sverige gjort.

Några interpellanter tar upp frågan om regeringen avser att ställa krav på en köpare att vederbörande ska upprätthålla viss verksamhet eller viss sysselsättning. Den frågan är det i dag omöjligt för mig att besvara ef- tersom regeringen inte har tagit ställning till vare sig hur, när eller till vem vart och ett av de aktuella företagen ska säljas. Även denna typ av krav vid en försäljning kan strida mot internationella åtaganden om dessa skulle kunna påverka prisbilden.

Under vissa förutsättningar finns det möjlighet att inom affärsmässig- hetens ramar uttrycka önskemål eller ställa vissa typer av krav på fram- tida ägare. Regeringen kommer att agera på ett ansvarsfullt sätt och i enlighet med vad som utgör marknadsmässiga krav på samma sätt som en privat säljare skulle göra vid företagsförsäljningar av det här slaget.

I vissa interpellationer tas frågan om sysselsättningen i respektive fö- retag upp. Staten som ägare saknar möjligheter att genom företagsägande ge sysselsättningsstöd. Det gjorde andra regeringar på 1980-talet, men det går inte längre, bland annat efter medlemskapet i EU. Jag kan också konstatera att sysselsättningen i de statligt ägda företagen är en fråga för respektive företags ledning.

Till Karin Åström som frågar om konkurrensen på bolånemarknaden vill jag säga att jag besvarade en interpellation av Alf Eriksson i den frågan den 19 mars, och jag ber att få hänvisa till det svar jag lämnade då.

Förre näringsministern Thomas Östros upprepar i sin interpellation frågeställningen om konsekvensanalyser som togs upp av Bosse Ring- holm i en interpellation som jag besvarade här i kammaren så sent som den 10 april i år. Svaret finns att läsa i riksdagsprotokollet, men jag kan upprepa huvudpunkten här.

Jag sade då följande: ”Regeringen lämnade den 2 mars 2007 proposi- tionen *Försäljning av vissa statligt ägda företag* till riksdagen. Av den framgår att regeringen gjort bedömningen att en försäljningsprocess för sex av de statligt ägda företagen nu kan inledas. Regeringens motiv för förslaget framgår av propositionen. Regeringen säger också i proposi- tionen att vi kommer att rapportera om försäljningarna till riksdagen i kommande skrivelser, rapporter och budgetpropositioner. Jag vill därtill understryka att alla dessa företag verkar på en marknad som är helt kommersiell och som därmed präglas av fritt tillträde och fri konkurrens. Regeringen anser därför att det inte finns något skäl för staten att fort- sätta äga dessa företag.”

Så stod det alltså i mitt svar till Bosse Ringholm.

Att inför en försäljning av ett företag göra en analys av hur företaget kommer att utvecklas i en annan ägares händer är omöjligt. På samma

sätt är det omöjligt att med säkerhet förutsäga hur ett företag eller en aktiekurs kommer att utvecklas i framtiden. Att äga företag är att ta risker. Marknader kan utvecklas olika och det allmänna konjunkturläget kan förändras.

Min och regeringens syn är att det inte är statens uppgift att riskera skattemedel genom att ha stora investeringar i företag. Regeringen vill inte använda våra gemensamma resurser till att spekulera på börsen genom att äga stora poster i enskilda företag. Det kan finnas skilda uppfattningar om det här. Det finns de som tycker det är helt rimligt att investera skattebetalarnas medel i en riskfylld företagsverksamhet. Jag vill hellre skapa förutsättningar för en hållbar välfärd genom att minska statsskulden och skapa utrymme för statens kärnverksamheter inom sjukvård, utbildning och omsorgen om barn och gamla. Detta är skiljelinjen i svensk politik och bakgrunden till att vi anser att statens företagsägande bör minskas.

Anf. 35 TALMANNEN:

Jag vill erinra om att interpellationssvar ska vara sex minuter, och det tog åtta minuter nu. Det är lagreglerat med sex minuter. Därför vore det bra med en begränsning nästa gång.

Anf. 36 ALF ERIKSSON (s):

Herr talman! Jag har ställt en interpellation till statsrådet Odell om riskerna att Sverige tappar huvudkontor och därmed också forskning och utveckling i de sex statliga företag som regeringen avser att avyttra. Dessa sex företag är välmående företag som har utvecklats. Värdestegringen har varit hög, och de är oerhört välskötta.

Enligt budgetlagen finns det bara en möjlighet vid en försäljning. Det är som ett anbudsförfarande. Man gör upp affären med den som vill betala högsta pris. Då lägger man sig inte i vad köparen vill göra med sitt nyförvärv, om han vill flytta det någon annanstans, var han vill förlägga forskning och utveckling och så vidare. Det är uppenbarligen den linjen som regeringen har valt, fast man försöker dölja det bakom någonting som kallas affärsmässighet.

Den andra vägen är att det går att träffa avtalsöverenskommelser även om det är väldigt luddigt. Vi har frågat riksdagens utredningstjänst, och man kan träffa sådana här avtal, men det kommer att få betydelse för priset. I takt med att man ställer villkor försämras priset, och då kan regeringen uppenbarligen inte följa budgetlagen. Det hade varit annorlunda om regeringen i sin proposition hade sagt att man vill göra den här försäljningen på bästa möjliga sätt för nuvarande ägare, skattebetalarna, svenska folket. Men det har man inte gjort, utan det är uppenbarligen så att det är högsta pris som gäller. Därmed kan detta få stora konsekvenser.

Vi har flera gånger ställt frågan på det här sättet och fått olika svar. De har i alla fall varit väldigt diffusa. Odell kanske inte uppmärksammar den här faran på grund av att det är vi i oppositionen som säger det. Han struntar också i vad Riksrevisionen säger. Men han borde kanske lita på sitt eget omdöme. Jag har därför roat mig med att i riksdagens digra protokoll titta på vad som har sagts tillbaka i tiden. Jag kan citera Mats Odell själv från debatten om den ekonomiska vårpropositionen 2005. Han sade: ”Om vi tittar på de 20 största börsnoterade koncernerna i landet ser vi att

de under den senaste femårsperioden fram till 2003 har skapat 300 000 nya jobb i utlandet. Samtidigt har de avvecklat 25 000 jobb i Sverige. Prognoserna från Svenskt Näringsliv och deras enkäter tyder på att ytterligare kanske upp till 500 000 industrijobb kommer att flytta ut under den närmaste femårsperioden. Det är en mycket allvarlig utveckling.”

Om det inte räcker kan jag citera partikollegan Lars Lindén från näringsutskottets debatt om vissa näringspolitiska frågor samma år. Jag hinner inte sammanfatta det, men det är på samma tema och jag kan återkomma till det längre fram.

Anf. 37 BERIT HÖGMAN (s):

Herr talman! Jag ska förstås tacka för svaret, även om det enligt mig väcker fler frågor än ger svar. Jag uppfattar att det är dagsformen som avgör vad försäljningens inkomster ska användas till. I detta svar handlar det om avbetalning på statsskulden. I andra sammanhang har vi hört statsrådet tala om vägar och infrastruktur. I en sen debatt en kväll i Umeå var det visst äldreomsorgen som skulle finansieras med hjälp av statliga bolag.

Det kanske rent av blir så att utförsäljningen ska vara med och betala ofinansierade skattesänkningar som regeringen ägnar sig åt för att den tiondel av vår befolkning som redan är rikast ska bli ännu rikare!

Jag har ställt frågor med anledning av att ca 300 personer jobbar på SBAB i Karlstad. Statsrådet har i svaret beskrivit att det är omöjligt att förutse vad som händer när man säljer SBAB. Men tidigare, i ett svar den 8 maj, sade statsrådet att en noggrann analys av bland annat sysselsättningseffekten ska göras. I detta svar står det dock på s. 3 att det är omöjligt.

I dag svarar fyra storbanker för 70–80 procent av marknaden. Sannolikheten att uppnå ökad konkurrens genom en försäljning är enligt min uppfattning väldigt liten. Och sannolikheten att en försäljning skulle innebära oförändrat antal eller fler anställda är ju ännu mindre! Jag befarrar att vi i Karlstad får räkna med att en försäljning av SBAB innebär betydligt färre anställda.

Statsrådet meddelar vidare att det inte går att svara på frågan om man tänker ställa krav på sysselsättning vid försäljning. Då återstår frågan att besvara: Vilka krav kommer regeringen att ställa på köparna?

Generaldirektör Claes Norgren sade vid den utfrågning som näringsutskottet hade angående utförsäljningarna att operationen, det vill säga utförsäljningen, ska vara till nytta för konsumenten och leda till väl fungerande marknader och en stärkt konkurrens. I dagsläget lär det inte finnas någonting som tyder på att en försäljning av SBAB skulle leda till lägre koncentration på marknaden när det gäller bostadslån.

Frågan återstår alltså. Vilka krav kommer regeringen att ställa på köpare av SBAB?

Anf. 38 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Fru talman! I dagens Aftonbladet kan man läsa: ”Sälj ut – för bättre vård”. Det är fyra kamrater i alliansen som har skrivit ett debattinlägg. I slutet av artikeln skriver man följande: ”I senaste valet sökte alliansen stöd för att minska det statliga ägandet. Vi fick folkets förtroende att

genomföra det. Nu lever vi upp till ansvaret och förverkligar vad vi lovat.”

En liknande formulering kan man också se i det gemensamma svar som vi har fått från ministern, men det finns en sak som jag finner mycket märklig. Jag har nämligen lusläst alliansens valmanifest – jag tycker att det är viktigt att veta vilka frågor motståndarna går till val på – och vad jag har kunnat utläsa står det inte ett ord om utförsäljning av de här sex statliga företagen. Jag kan alltså inte låta bli att fundera lite grann över hur trovärdig man är när man i ett svar på våra interpellationer skriver att man nu genomför det man lovade väljarna, precis som det står i debattartikeln.

Någonting annat som också kan kännas lite förvånande inför framtiden, utifrån perspektivet att tro på långsiktiga beslut, är när alliansen väljer och ministern säger att man ska använda pengarna till att betala av på statsskulden för att på det sättet få mer omsorg för barnen och våra äldre. Det är lite grann att utnyttja svenska folket och få dem att tro att vi får mycket bättre barnomsorg och äldreomsorg om vi bara säljer våra statliga företag och får en engångssumma att använda till att betala av på statsskulden.

I verkligheten är det så att ett långsiktigt ägande av våra statliga företag faktiskt ger goda intäkter till staten som sedan kan genereras och användas till exempelvis välfärd inom barn- och äldreomsorgen.

För att ta ett exempel har staten från våra statliga företag fått 36 miljarder kronor. För att den som eventuellt läser protokollet eller tittar på tv ska få en bild av hur mycket pengar det kan handla om – för detta med miljarder är inte så lätt – kan jag berätta att det som vi betalar ut från statens sida i barnbidrag handlar om ca 25 miljarder. Då kan man få en liten bild av vilka intäkter det faktiskt är som vi kommer att gå miste om i framtiden.

Vi känner fortfarande en stor oro över det sätt på vilket man nu börjar en utförsäljning av sex statliga företag utan att ha gjort någon form av konsekvensanalys, alltså en analys av vad som kommer att hända långsiktigt. Därför är det oerhört förvånande, tycker jag som själv kommer från det privata näringslivet, att ministern bland annat påstår att det är omöjligt att inför en försäljning av ett företag göra en analys av hur företaget kommer att utvecklas i en annan ägares händer.

Det är klart att man aldrig kan sia om framtiden, men om jag skulle vara köpare av något av dessa företag skulle jag självklart göra en ekonomisk analys av företagets utveckling.

Anf. 39 THOMAS ÖSTROS (s):

Fru talman! Det är ingen tvekan efter morgonens debatt men inte heller efter den långa diskussion som vi har haft under våren om att detta är en process som man måste rikta mycket skarp kritik mot när det gäller hur regeringen har hanterat den.

Det är statliga bolag som sammantaget är värda minst 700 miljarder kronor. Nu handlar det om utförsäljningar för ungefär 200 miljarder kronor och en ansvarslöshet som är remarkabel!

Den lilla proposition på 16 sidor som kom till riksdagens bord innehöll ingen analys, men debatten har ändå bidragit till analysen. Det har konstaterats av väldigt många att det är en mycket dålig affär. En del

beräkningar tyder på att det långsiktigt minskar de offentliga finanserna med 15 miljarder kronor per år. Det är lika mycket som 50 000 anställda i vård och omsorg. Detta sker på grund av att man säljer mycket fina tillgångar som avkastar mycket fina inkomster och ökar i värde. Och det gör man av ideologiska skäl.

Man riskerar att skada bolagens utveckling. Är man så ideologiskt förblindad som Mats Odell går man ju framåt även om det visar sig att detta skadar både bolagens utveckling och konkurrensen på marknaden där bolagen verkar.

SBAB, ett bolag som har genererat allt lägre räntor till hushållen, är ett sådant exempel. Man har kunnat tjäna upp till 14 000 kronor per år tack vare att denna pigga konkurrent har drivit de stora bankerna framför sig.

Telia Sonera, ett av Sveriges viktigaste företag, är ett annat exempel. Den svenske industrialisten Carl Bennett har varnat för att man om man går med på en sådan här ideologiskt motiverad utförsäljning riskerar att stå utan kraftfulla huvudägare i Telia Sonera. Det kan vara mycket kortsiktiga aktörer som får greppet om bolaget. Styckning, kortsiktiga vinster och flytt av huvudkontor kan mycket väl bli resultatet i slutändan.

Vi har också själva processen. Vi sade från början att detta bara är ideologiskt motiverat. Regeringen vägrar att föra en argumentation och visa en analys av varför man ska göra dessa massiva utförsäljningar. Processen under våren har sannerligen visat detta.

Det började med att den ansvariga chefen på Näringsdepartementet hoppade av och sade att man inte kunde ta ansvar för medborgarnas förmögenhet under de villkor som rådde. En proposition utan några som helst konsekvensanalyser lades fram, trots att detta utlovades under hösten. Ett enigt näringsutskott begärde att få se analyserna; vi begärde alltså ut handlingarna från regeringen. Regeringen vägrade att lämna ut dem. Varför man vägrade att lämna ut handlingarna avslöjades härom veckan när Riksrevisionen, som fått titta på handlingarna, upptäckte att det inte fanns några konsekvensanalyser. Benhård kritik riktades mot regeringen, och det sades att de inte ens följt grundlagen.

Under processens gång såldes en stor del av Telia Sonera ut. När riksdagen satt och resonerade om hur man skulle se till att kopparnäten kunde finnas kvar som en viktig del av infrastrukturen, gärna i statlig ägo, såldes det ut. Upprordsledaren på den borgerliga kanten, riksdagsledamot i näringsutskottet, hoppade av strax innan justeringen av utskottet, när pressen var så hård.

Vi har alltså en process som möter benhård kritik och som av oberoende institutioner som Riksrevisionen sägs vara mot grundlagen. Då hävdar Mats Odell att analyserna klarades av i valrörelsen. Men Riksrevisionen går tillbaka även till dessa argument och säger i sin granskning att det inte heller i de dokumenten görs någon analys av varför dessa sex bolag ska säljas.

Det är en ansvarslös hantering, så fullständigt ideologiskt styrd att man är beredd att orsaka medborgarna ekonomisk skada. Det finns skäl att rikta mycket stark kritik mot statsrådet.

Anf. 40 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Jag har som ny riksdagsledamot fått lära mig att man ibland får svar man kanske inte alltid gillar på interpellationer. Ibland får man svar på interpellationer man inte har ställt.

I Mats Odells svar står det: ”Gemensamt för interpellationerna är att interpellanterna ställer olika hypotetiska och detaljerade frågor kring vad som kommer att hända med olika företags verksamhet när en försäljning har skett.” I min fråga, fru talman, står det: ”Avser statsrådet Odell att vidta några åtgärder med anledning av oklarheter kring regeringens agerande inför försäljningen av vissa statligt ägda bolag?”

Varför har jag då ställt denna fråga? Jo, den 10 april svarar näringsminister Maud Olofsson på en interpellation från Bosse Ringholm om vilka konsekvensanalyser som hade gjorts inför propositionen att regeringen har gjort analysen att dessa sex bolag ska säljas. Varför det? Därför att de inte tycker att staten ska äga bolag, utan det finns andra på den kommersiella marknaden som kan sköta dessa bolag mycket bättre. Jag menar att detta inte var någon konsekvensanalys.

Däremot svarar Mats Odell den 8 maj: ”Låt mig också säga att varje företag som finns på listan över dem som nu är till salu är föremål för en mycket noggrann analys vad gäller den effekt ett ägarskifte får för den marknad som företaget arbetar på. Det gäller framför allt Telia Sonera men också de två bankföretagen SBAB och Nordea. Dessutom handlar det om effekterna på sysselsättningen. Vi håller på att analysera alla dessa frågor innan det blir aktuellt att genomföra transaktioner.”

Två statsråd i samma regering kommer till olika slutsatser och svarar därför olika på frågan om det går att göra en konsekvensanalys före försäljning eller ej – därav mitt missnöje, fru talman.

I Mats Odells svar, som jag uppfattar inte är ett svar till mig utan till andra interpellanter, står det: ”Att inför en försäljning av ett företag göra en analys av hur företaget kommer att utvecklas i en annan ägares händer är omöjligt. På samma sätt är det omöjligt att med säkerhet förutsäga hur ett företag eller en aktiekurs kommer att utvecklas i framtiden. Att äga företag är att ta risker. Marknader kan utvecklas olika och det allmänna konjunkturläget kan förändras.”

Här kommer alltså ett nytt svar från Mats Odell, kanske mer i linje med det Maud Olofsson sade, men absolut inte i linje med det svar han har gett mig tidigare. Då blir min fråga: Hur kan man med tvärsäkerhet veta att det blir bättre för företagen att komma ut på marknaden och inte ha ett statligt ägande? Man säger ju att det inte går att göra en analys vad gäller sysselsättningen och heller inte av vad det får för konsekvenser.

Jag tycker att regeringens svar via Mats Odell visar att man inte är konsekvent. Det enda som är konsekvent är det Maud Olofsson säger, och därför ska hon hedras. Hon säger att dessa sex bolag ska säljas, för vi i regeringen tycker inte att staten ska äga bolag.

Det är den analys regeringen har gjort, och jag tycker fortfarande att jag förtjänar ett svar på min fråga: Avser finansmarknadsminister Odell att vidta några som helst åtgärder med anledning av oklarheter kring regeringens agerande inför försäljningen av vissa statligt ägda bolag?

Anf. 41 KARIN ÅSTRÖM (s):

Fru talman! Det är faktiskt med viss ovilja jag tackar statsrådet för svaret – ett svar på tre rader, där statsrådet hänvisar till ett svar han lämnat den 19 mars detta år i en interpellation om konkurrensen på bolåne marknaden.

Min interpellation handlar om SBAB och konkurrensen på bolåne marknaden efter en utförsäljning. Men jag tar upp helt andra frågeställningar än den marsinterpellation du hänvisar till och kommer därför att återkomma till dessa.

Det har runnit mycket vatten under broarna sedan den 19 mars. Vi har haft en mängd offentliga utfrågningar, Riksrevisionen har kommit med skarp kritik, och det har varit medieutspel och samtal med väljare.

Jag har även läst interpellationssvaret från i mars. Tillsammans med allt som hänt sedan dess väcker det ännu fler frågor och oro för mig som bolånetagare, och det gäller säkert för flertalet av de 250 000 SBAB-bolånetagarna och deras familjer. Vi pratar alltså om 750 000 personer i Sverige som berörs av detta utförsäljningsbeslut.

Fru talman! Efter många år som socialsekreterare och med erfarenhet av familjers livssituation och hur de får sitt livspussel att gå ihop måste jag berätta att just detta att låna pengar till en villa eller en bostadsrätt för det stora flertalet familjer är den största affären man gör i hela sitt liv. Bolånemarknaden och hur ränteläget ser ut är självklart jätteviktiga saker, eftersom det påverkar familjernas hushållsekonomi för lång tid framöver. För många har just känslan av att inte själv kunna påverka räntehöjningarna varit frustrerande. Man har känt sig ganska utestängd och säkerligen också haft många sömnlösa nätter.

Det var därför bra att det statliga SBAB kom in på bolånemarknaden 1996. Som vi alla vet har bolaget fungerat bra som prispressare när det gäller räntekostnader och varit ett ovärderligt stöd för dessa familjer.

Annika Hernodh från Konsumenternas bank- och finansbyrå tog på den offentliga utfrågningen i slutet av april upp tre punkter som bekräftar hur ansvarsfull och målmedveten staten är i sitt ägande av SBAB, inte minst ur konkurrenshänseende och med konsumenten i fokus.

Det första hon säger är att SBAB genom en mycket medveten strategi och vid flertalet tillfällen har agerat på så sätt att konsumenternas ställning gentemot bankerna stärkts avsevärt.

För det andra säger hon att konsumenterna genom den prispress SBAB fört blivit mer medvetna om att de själva kan förhandla om sina räntor och även byta långgivare.

För det tredje har SBAB också bidragit med sin öppenhet för samarbete med andra och nya aktörer på bankmarknaden, bland annat Ikanobanken, Icabanken etcetera.

Det här är bra. Genom denna målmedvetna strategi har statliga SBAB mycket framgångsrikt förbättrat konkurrensen på bolånemarknaden och fungerat som en ovärderlig prispress för dessa familjers bolåneräntor.

Vad är då problemet vid en utförsäljning? Det är precis som många har sagt här i talarstolen: Det finns inga garantier för att den goda konkurrensen kommer att bestå. Inga konsekvensanalyser är gjorda så att man kan känna till hur detta kan påverka bolånemarknaden och de 250 000 kunder som SBAB har i dag.

Jag vill ställa en fråga till statsrådet: Hur kommer försäljningen och konkurrensen att påverkas framledes?

Prot. 2006/07:123
11 juni

Anf. 42 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Fru talman! Jag ber att få tacka statsrådet för svaret och även alla interpellanterna.

Vad ska staten äga? Det är en icke ny fråga, i alla fall i socialdemokratiens historia. Den har varit betydligt lättare för de liberala partierna av olika schatteringar. Vi har sagt att staten inte ska äga sådant som lika väl kan drivas av andra.

Den stora sprängpunkten kom redan 1917, när det socialdemokratiska partiet sprängdes. Sedan får man gå fram till 1928, då socialismen stod i en högkonjunktur. Efter det får man gå fram ytterligare till efterkrigsprogrammet och fram till 1967, då man kunde läsa en skrift av Bosse Ringholm som klokt nog inte deltog i debatten här tidigare. Den hette *Förstatliga privatbankerna!*

Det är inte alltid som Socialdemokraterna lever riktigt som de lär. Jag tog fram en lista på vad en av interpellanterna har varit med och sålt i egenskap av statsråd under perioden 1994–1998. Redan 1995 sålde man en del – 17 procent – av Nordbanken, någonting som hette Addum, Industrikredit, Stadshypotek, något som hette Castellum, SBL Vaccin och någonting som hette Enator.

Fru talman! Den tidigare regeringen har varje år i den finansplan som vi har antagit satt upp att man ska sälja saker för 15 miljarder kronor. Men man har inte preciserat vad det är. Jag tycker att det är ideologiskt intressant att man ändå är med på att statlig egendom kan säljas. Men i det här läget, när Socialdemokraterna har hamnat i opposition, visar det sig att just de företag som staten ägde vid denna tidpunkt – när Socialdemokraterna förlorade makten – är just dem som man ska ha.

Jag tror att det här i hög grad är ideologiskt präglat. Man är inte beredd att se till vilka bevekelsegrunder det kan finnas för olika utförsäljningar. Jag har inga synpunkter på tillvägagångssättet; jag är inte sakkunnig i detta. Men nu hör jag till exempel att man inte under några omständigheter kan sälja ett företag som heter Vodkabolaget eller Vin & Sprit – jag är ingen storkonsument så för mig kan det vara detsamma. Jag har faktiskt aldrig druckit någon av dess produkter, får jag erkänna. Men nu ser man bara till en enda marknad, nämligen de skånska bönderna.

Fru talman! Jag tog mig för att ringa ned till Limmareds glasbruk som ligger nere i Västergötland. De tillverkar allt glas och alla fina flaskor till de här produkterna. Företaget har 500 anställda, och tillverkar glas för Vin & Sprits vodikaproduktion för 600 miljoner kronor. Det är klart att det inte finns några som helst garantier än dess egen konkurrenskraft i Limmared för att företaget oavsett vem som är ägare ska kunna behålla detta. Därför måste vi se till att företagsamheten och företagen i Sverige är så starka att de klarar olika sorters ägare. Det är den enda garantin för Limmared. 500 anställda i Limmared är många människor, kan jag säga. Jag har nämligen bott i de trakterna.

Allra sist, fru talman, vill jag säga att SBAB har en mycket speciell situation. SBAB har nämligen en kreditgaranti i Riksgäldskontoret på 6 miljarder kronor. Det är klart att detta är en snedvridning av konkurrensen. Jag vill fråga statsrådet hur man ska betrakta det här. Vi har i Riks-

Svar på
interpellationer

gäldskontoret Öresundskonsortiet med 21 miljarder i kreditgarantier. Näst störst är SBAB. Jag kan inte se annat än att det vore bra om alla andra människor, som inte har lån i SBAB, inklusive Karin Åström likställdes i konkurrensen och slapp betala denna kreditgaranti som SBAB har i detta fall.

Anf. 43 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Jag beklagar det tidsöverdrag som skedde när jag läste upp interpellationssvaret. Men det är ganska många interpellationer och genom att hålla samman dem tror jag att vi sammantaget minskar den tid som kammaren behöver ägna de här frågorna.

Alf Eriksson säger att villkor försämrar priset. Han är inne på det här med budgetlagen. Jag kan bara konstatera att vi följer budgetlagen. Det hade varit möjligt för Socialdemokraterna att begära att vi skulle få vidare ramar. Jag har sagt att det hade kunnat accepteras, men någon sådan begäran har inte kommit.

Däremot blev jag glad men kanske något förvånad att han läser upp mina anföranden från kammaren när jag recenserade den dåvarande regeringens vårproposition. Tyngdpunkten där var just det vi nu talar om, Alf Eriksson, nämligen de generellt alltför dåliga förutsättningar som fanns i Sverige för att behålla kapital, huvudkontor och verksamhet här.

De statliga bolagen följer precis samma mönster. Titta på Vattenfall! Var är det man investerar? Är det i Sverige eller är det i Tyskland? Och vad är det man investerar i? Eller ta Vin & Sprit – var är det man investerar? Jo, det är på Amerikanska Jungfruöarna, i Skottland och i andra delar av världen. Det är samma mönster. I en globaliserad ekonomi är det nödvändigt att man försöker agera på ett rationellt sätt om man ska finnas på en konkurrensutsatt marknad, Alf Eriksson.

Berit Högman! Jag tror att SBAB har en ljus framtid. Men det kommer att krävas att man får nya samarbetspartner för att klara av den konkurrenssituation som finns på bostadsmarknaden. SBAB har haft en mycket viktig roll i utvecklandet av nya koncept och har varit oerhört viktigt för den innovativa utvecklingen av bolånemarknaden. Men SBAB är inte längre marknadsledande. Det har kommit in nya aktörer som har andra möjligheter genom skalfördelar och annat som SBAB saknar. Vi vill ge SBAB ännu bättre förutsättningar att verka framöver.

Carina Adolfsson Elgestam läser upp debattartiklar ur Aftonbladet. Jag beklagar; jag har inte läst dem och kan inte kommentera dem. Hon har också läst ur valmanifestet, vilket gläder mig. Men en valrörelse är mycket mer än ett valmanifest. Ta Bankerydsöverenskommelsen och allt det som kommunicerades så tydligt till väljarna!

Låt mig också säga till Carina Adolfsson Elgestam och Thomas Östros att riksdagens utredningstjänst på finansutskottets uppdrag har studerat effekterna för folkhushållet av att antingen behålla de statliga företagen eller sälja dem. Jag rekommenderar interpellanterna att ta del av den utredningen, som ganska tydligt också som en kamrerskalkyl – som det kallades i en ledarartikel – visar att det lönar sig att minska statens ägande. Men den kalkylen fångar inte alls upp den dynamik som uppstår när statliga företag får nya privata ägare.

Det finns en omfattande litteratur, Thomas Östros, som visar att detta skapar en god utveckling. Vi hade vid regeringssammanträdet förra torsdagen med chefsekonomen från OECD, som pekade på att Sverige med sitt stora statliga ägande, där staten är den största företagsägaren, befinner sig i en farlig situation. Man har länge rekommenderat Sverige att minska statens ägande just för att förbättra ekonomins funktionssätt.

Anf. 44 ALF ERIKSSON (s):

Fru talman! Så här lät det från näringsutskottet 2005: ”Man inser tydligen inte” – då syftar man på den gamla regeringen – ”att svenska ägare är en större garant för att jobben stannar kvar i landet. Företag kommer alltid att prioritera arbetstillfällen i det land där man har huvudkontoret. Svenska ägare låter ofta huvudkontoret ligga kvar i Sverige.”

Det här sade Mats Odells partikollega Lars Lindén i debatten i kammaren 2005 med anledning av näringspolitiska frågor.

I svaret på interpellationen kallar nu Mats Odell dessa frågor ”hypotetiska och detaljerade” och sannolikt syftande till att det inte är någonting som riksdagen har med att göra och därmed inte svenska folket.

Det här är inte seriöst. Den här typen av frågor måste svenska folket få klara för sig innan vi behandlar en proposition i riksdagen som ska ge regeringen fullmakt att sälja ut dessa sex företag.

Det duger inte att ducka. Tala om i klartext vad regeringen tänker göra med de sex aktuella företagen, om man vågar ställa några villkor enligt budgetlagen! Svaret här är att man inte ska göra det. Då åker ju huvudkontoren, som Lars Lindén säger – så småningom är risken i alla fall uppenbar.

Det går inte att hänvisa, som statsrådet nu gör, till att de statliga företagen investerar utomlands. Det är klart att även statliga företag kan investera i andra länder om det är befogat.

Men det är väl någon som äger de statliga företagen – det departement som Mats Odell sitter i. Har inte staten som ägare samma möjlighet till inflytande över företagens utveckling som en privat ägare har? Naturligtvis är det så.

Nej, fru talman, det här är dåligt underbyggt och sakligt bristfälligt informerat för både riksdag och allmänhet. Det bästa regeringen kunde göra var att ta tillbaka propositionen om bemyndigande.

Om man nu är så förblindad av sin ideologi att man måste sälja företag har vi olika uppfattning i den saken. Men kom då tillbaka med en proposition där de utlovade analyserna är gjorda, så att vi får ta ställning till en proposition där vi får fram de alternativ som ni själva skrev om i höstens budget.

Anf. 45 BERIT HÖGMAN (s):

Fru talman! Vi vill ge SBAB skalfördelar, säger statsrådet. Det kan inte tolkas på annat sätt än att SBAB ska säljas till en större aktör. För mig låter det precis som att det leder till sämre konkurrens och sämre förutsättningar för kunden.

Jag tror att regeringen inte vill styra den här utvecklingen. För regeringen är det viktigare att gynna marknaden än att säkerställa att unga människor har råd att skaffa sig en bostad.

De här försäljningsplanerna har egentligen inte ett dugg med statsfinansiering att göra. De har bara med högerideologi att göra.

I det här konkreta fallet riskeras för det första att det blir en försämrad konkurrens på bostadsfinansieringsmarknaden. För det andra drabbar det konsumenterna. För det tredje har inte statsrådet på något sätt övertygat mig om annat än att risken är stor att det drabbar sysselsättningen.

I interpellationssvaret skriver statsrådet: "Regeringen vill inte använda våra gemensamma resurser till att spekulera på börsen genom att äga stora poster i enskilda företag."

Det är en tårdrypande argumentation, som är ett sätt att föra människor bakom ljuset. På andra håll i regeringspolitiken kan vi se att regeringen är fullt beredd att delta i spekulationer på marknaden genom en gigantisk privatiseringståg, inte minst av den svenska sjukvården.

Man är i det här fallet beredd att utan analys sälja ut det som svenska folket äger. Marknaden går före människan, och alliansen visar sitt rätta ansikte.

Jag har fortfarande inte fått svar på mina frågor.

Anf. 46 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Fru talman! Det var ett intressant svar av Mats Odell: En valrörelse handlar om så mycket mer än bara valmanifestet. Det kan jag hålla med om till viss del. Men många av väljarna tar ändå till sig det som står i valmanifestet och det som vi är ute på gator och torg och pratar om.

När ministern säger att en valrörelse handlar om så mycket mer och man inte har gått ut i förväg och talat om vilka utförsäljningar av statliga företag man har tänkt göra kan jag inte låta bli att dra slutsatsen att man har fört väljarna bakom ljuset.

Därtill funderar jag över vad ministern säger om det som handlar om att få en ny ägare i ett företag. Eftersom jag själv kommer från det privata näringslivet har jag en viss erfarenhet av det, både att bli uppköpt och att ett företag säljs, inte minst utifrån den oro man känner som anställd.

Det jag också har lärt mig som facklig företrädare är att i och med att det blir en ny ägare finns det inga som helst garantier för att den nye ägaren gör investeringar och utvecklar företaget. Det kan också vara så att man är ute efter någon speciell produkt som företaget har, ett bra varumärke.

Det är exempelvis, Gunnar Andrén – som tyvärr inte är i kammaren just nu – varumärket Absolut Vodka. Det är ett så starkt varumärke att det nog finns många kapitalister och industriföretagare i hela världen som är intresserade av det varumärket.

Det finns ingenting som säger att den som har köpt ett företag inte kan lägga ned det och flytta produktionen utomlands. Det händer ganska ofta, både i Sverige och i andra länder. Därmed finns det inget samband, som gör att bara för att man säljer ett statligt företag blir det därmed en utveckling och fler jobb, som i sin tur skulle generera mer intäkter till staten.

Någonting annat som förvånar mig oerhört mycket i ministrarnas svar är att var ett företag har sitt huvudkontor och bedriver sin verksamhet är något som styrelsen beslutar om. Ja, visst är det så. Men det är samma sak där: Med den fackliga erfarenhet jag har från industrisysselsättning är det ägaren som har avgörandet vad gäller exempelvis var ett huvudkontor

ska finnas. Jag har själv varit med som facklig företrädare när ägaren flyttat huvudkontoret från en plats till en annan. Det var ägaren som fattade beslutet. Sedan följer styrelsen naturligtvis dit ägaren pekar. Det ligger lite grann i sakens natur.

Någonting annat som är förvånande är när ministern svarar på ”frågan om regeringen avser att ställa krav på en köpare att vederbörande ska upprätthålla viss verksamhet eller viss sysselsättning”. Ministern pekar så tydligt på att man inte tar ställning till hur man ska göra det, när man ska göra det eller vem.

Det visar på precis det vi har sagt hela tiden: Det finns inga konsekvensanalyser kring detta, vad som eventuellt kan hända, vad som är hoten, vad som är möjligheterna och vad konsekvenserna kan bli. Det är det vi saknar. Frågorna kvarstår.

Anf. 47 THOMAS ÖSTROS (s):

Fru talman! På flera borgerliga ledarsidor reagerar man skarpt mot hur regeringen har hanterat frågan om massiva utförsäljningar. Borgerligheten är trängd, skrev Svenska Dagbladet häromdagen.

Det är också uppenbart när man lyssnar till Mats Odell och hans borgerliga kamrater i riksdagen att de förtvivlat söker efter något köttben att slänga in, eftersom de har så oerhört svårt att få gehör för själva idén om att mycket kraftigt sälja ut statliga bolag.

Här i kammaren får vi ofta höra borgerliga ledamöter säga att man ska använda pengarna till någonting som människor uppfattar som positivt. Man ska göra någonting med dem, inte bara betala av på statsskulden, säger de borgerliga ledamöterna.

Mats Odell har själv börjat ändra argumentation. Förut handlade det om att betala av på statsskulden. Nu säger han att pengarna ska användas till att bygga äldreboenden. Låt mig säga till regeringen att det är skamligt att hävda att vi måste sälja ut statliga bolag, sälja ut kopparnätet till Telia Sonera eller sälja ut SBAB, som lett till lägre räntor för bolånekunderna, för att ha möjlighet att bygga äldreboenden. Det är skamligt av en regering som samtidigt med ett penndrag avskaffar förmögenhetsskatten för de mycket rika i Sverige. Använd inte detta argument!

Vad är det som gör att Mats Odell bara viftar undan Riksrevisionens grundläggande och mycket hårda kritik? Det är ingen liten sakfråga som de pekar på, som det finns invändningar emot. Man pekar på att hela den process som Mats Odell har ansvarat för inte har uppfyllt grundlagens krav på hur man förbereder en proposition. Det handlar om vilket underlag man tar in och hur man argumenterar för sin sak.

Man underkänner den processen, och det här får vi reda på i riksdagen innan beslutet är fattat. Den enda rimliga slutsatsen för regeringen är att man ska dra tillbaka sin proposition och börja om från början.

Vad säger då Riksrevisionen? Jo, de säger att regeringen har lovat att göra en analys av varje bolag som man ska sälja ut. Man ska titta på bolagets utveckling, konkurrenssituation, sysselsättning, nationella intressen, samhällsuppdrag och så vidare. Och när Riksrevisionen knackar på dörren och får tillgång till handlingarna på Näringsdepartementet visar det sig att det icke har gjorts någon sådan analys för de här sex bolagen.

Vad beror det på? Jo, det beror på det argument som ni hade från första början. Detta är styrt av bland annat Mats Odells uppfattning,

grundad i kampen på 70-talet i ungdomsförbundet: Här ska det säljas ut, oavsett konsekvenserna. Det är det som har varit ledande, för man har inte gjort någon analys.

Då säger Mats Odell lite föraktfullt: Riksrevisionen kan titta i vårt valmanifest. Ja, vi har tittat i valmanifestet – inte heller där fanns någon analys. Så har också Riksrevisionen gjort. Inte heller där fanns den analys som har utlovats. Varför just dessa sex bolag? Vad räknar ni med att uppnå? Vad kan hända? Vilka negativa konsekvenser kan det här få?

Riksrevisionen avslutar med slutsatsen att regeringens hantering inte uppfyller regeringsformens beredningskrav. Det är mycket allvarlig kritik.

Jag har i grunden en mycket pragmatisk syn på statligt ägande. Vi har aktivt arbetat med att utveckla bolagen. Vi har börsnoterat Telia Sonera och sett till att bredda Telia Sonera, så att det i dag är ett nordeuropeiskt mycket framgångsrikt bolag. Det är samma med Nordea. Vi har kunnat använda SBAB för att förbättra konkurrensen, och det har varit mycket lönsamt för staten.

Den politik Mats Odell nu genomför minskar statens intäkter med 15 miljarder per år. Det tränger undan äldrebooster. Det tränger undan välfärd. Allt detta sker av blind ideologi.

Anf. 48 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! I mitt tidigare inlägg konstaterade jag att jag inte hade fått något svar på min interpellation och ställde därför frågan igen. Nu konstaterar jag än en gång att jag inte får något svar av statsrådet Odell.

Han är här för att spara tid åt kammaren. Därför har alla interpellationer fått samma svar. Ja, det var också ett svar.

Jag måste säga att jag blir ganska besviken. Om det visar sig att två statsråd i regeringen har olika uppfattningar om behovet av analys och man framför det vid olika tillfällen ger det ju en väldigt splittrad bild av vad regeringen vill göra.

Nu har regeringen vid flera olika tillfällen, fru talman, hänvisat till sitt valmanifest. Jag vill påminna om den valdebatt som genomfördes där Fredrik Reinfeldt, nuvarande statsministern i regeringen, mycket noga påtalade vilka bolag man inte avsåg att sälja. Jag tror att många väljare uppfattade att det betydde att man inte skulle sälja några statliga bolag. I samma valdebatt påpekade också den nuvarande statsministern att man inte skulle sälja ut sjukvården, vilket man nu gör.

Jag tror att anledningen till att det finns en ganska stark kritik från väljarna just nu mot den borgerliga regeringen är att de känner sig förda bakom ljuset. Och då, i detta läge, vänder argumenten, precis som mina partikamrater har anfört.

Helt plötsligt ska pengarna användas till järnvägar och vägar. Helt plötsligt ska pengarna gå till vård och omsorg och skola. Till och med i sitt svar säger Odell att det kan finnas de som tycker att det är rimligt att investera skattebetalarnas medel i en riskfylld företagsverksamhet. Men det vill inte han göra. Jag förstår inte riktigt hur du tänker. Vilken risk är det med att ha till exempel de här bolagen?

Regeringen vill inte använda våra gemensamma resurser till att spekulera på börsen genom att äga stora företag. Du pratar också om kapitaltillskott. Får jag då påminna om att det senaste företaget som fick kapital-

tillskott inte finns med bland de här sex bolagen. Betyder det att statsrådet har för avsikt att sälja de bolag som har fått kapitaltillskott, eftersom de enligt statsrådets mening faktiskt konkurrerar om välfärdstjänster? Är det statsrådets uppfattning? Jag skulle vilja ha ett tydliggörande av det.

Jag uppfattar nämligen inte att de här sex statliga bolagen som vi nu diskuterar har varit föremål för kapitaltillskott på det sätt som man har anfört tidigare i debatten.

Anf. 49 KARIN ÅSTRÖM (s):

Fru talman! Jag tycker faktiskt att det är bekymmersamt att statsrådet enbart har fokus på själva affären som sådan. Allt blir så mycket bättre med privat ägande. Jag har inte hört statsrådet nämna så mycket om konsumentnyttan och människors behov av olika service etcetera. Det här är bekymmersamt.

Jag kan inte nog understryka hur viktigt det har varit för konsumenterna och därmed för många familjers ekonomi att staten genom sitt ägande i SBAB så framgångsrikt och målmedvetet har lyckats öka konkurrensen och vara prispressare vad gäller räntekostnader på bostadslån, till skydd och stöd för konsumenterna, för deras bästa.

Självklart är detta oroande för många. Vad kommer att hända med bostadsrätten vid en utförsäljning? Claes Norgren på Konkurrensverket tog på den offentliga utfrågning som vi hade i slutet av april upp frågan om att noga överväga hur man ser på det affärsmässiga.

Men vad innebär detta egentligen? Och hur bedömer man det här affärsmässigt? Innebär det att man säljer till den aktör som har det största ekonomiska värdet av att helt enkelt köpa bort konkurrensen på marknaden? Är det inte så att vi då får ett större bankmonopol som kommer att ägas av privata vinstintressenter och att vi därmed får mindre konkurrens?

Vid ett sådant scenario är det en uppenbar risk för stigande räntor på bostadslånen. Kommer förtidspensionärer och familjer som fått sänkningar i a-kassan och i sjukförsäkringen, alltså människor som redan i dag lever på marginalerna i och med de försämringar som är genomförda av er, att klara av höjda bolåneräntor? Knappast. Kommer de att få livspusslet att gå ihop? Ja, frågorna blir jättemånga, och de ställs till mig många gånger när jag är ute och möter väljare.

Hur kommer statsrådet att agera rent konkret för att i första hand bibehålla och helst av allt ytterligare förbättra konkurrensen på bolåne marknaden?

Anf. 50 BÖRJE VESTLUND (s):

Fru talman! Jag har vid något tillfälle haft uppdraget att vara med vid de Spanienfrivilligas högtid som hålls på förmiddagen kl. 10 den 1 maj i Stockholm. Det är ett antal vänstergrupper och syndikalistgrupper som står bakom detta. Man träffar då vänstergrupper som man trodde var utdöda sedan lång tid tillbaka.

De har två argument, nämligen att allt ont i världen är USA:s fel och om världen ska förbättras ska man socialisera. Jag kan inte säga att jag tycker att något av argumenten är särskilt bra eller hållbart. Men samtidigt läser jag regeringens proposition och hör svaren på interpellationer-

na. Då framgår ungefär samma testuggeri i regeringens argumentation. Låt mig ge ett par exempel på detta.

Det framgår att ”regeringens bedömning är att försäljningar av statligt ägda företag på sikt också bidrar till en starkare sysselsättningsutveckling i de företag och branscher som berörs”. Var finns den analysen, fru talman? Var någonstans har den analysen redovisats? Den finns inte med i propositionen.

En annan sådan sak är att ”staten måste som ägare väga varje kapitaltillskott till ett företag mot angelägna satsningar på välfärdstjänster såsom sjukvård och utbildning samt omsorgen om barn och gamla”. Hur mycket har staten det senaste årtiondet skjutit till till de statliga företagen som har inneburit att man har fått avstå från viktiga reformer för barn, gamla, sjukvård och utbildning?

Det är svårt att hitta sådana exempel. Sist var det väl Green Cargo och SJ. Skälet till det var väl allas gemensamma problem. Jag kommer faktiskt inte ihåg vem som var ansvarig för de överföringarna, om det var den borgerliga regeringen eller den socialdemokratiska regeringen. Egentligen struntar jag i vilket. Problemet där var väl att vi hade en gammal vagnspark som vi tvingade SJ respektive Green Cargo att köpa. På grund av det var vi tvungna att se till att de hade möjlighet att köpa en ny vagnspark.

Sedan hänvisar man till olika debatter. Vi får läsa i valmanifestet vad grunden var till detta. Men, fru talman, när började respektive partis valmanifest att ligga till grund för en analys av varför man ska vidta en viss åtgärd? Man kan ha vilken ideologisk utgångspunkt som helst, men normalt sett i svensk politik – det är en god tradition – sker en utredning, så att det finns ett ordentligt och gediget material att redovisa när besluten fattas, fru talman. Det är det som saknas, och det är det som är kritiken. Det är det som ligger till grund för Riksrevisionens kritik.

Hela tiden återkommer argumenten att allt blir bättre bara vi får sälja ut de sex företagen.

Fru talman! Jag skulle slutligen vilja framföra en rent regionalpolitisk argumentation. Under ett antal år satt jag i styrelsen för Länsarbetsnämnden i Stockholms län. Den viktigaste näringen för oss är finanssektorn. På vilket sätt kommer Stockholm att påverkas av detta då finanssektorn är så viktig? Vi har ingen aning om var OMX huvudkontor kommer att ligga. Sannolikt blir det inte i Stockholm. Det är däremot inte regeringen som har sett till det. Men när det gäller Nordbanken och SBAB riskerar vi att bli av med en del av den huvudnäring som är viktigast för sysselsättningen i Stockholms län.

Anf. 51 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! Låt mig börja med att hålla med Thomas Östros på någon punkt. Ja, han *har* varit pragmatisk, men han är det inte längre. Han säger att det nu bara är ideologi. Har inte Thomas Östros och hans partikamrater någon sorts ideologi? Men den ideologin kretsar numera runt att statligt ägande är garanten för en bra välfärdsutveckling. Thomas Östros ska tänka efter en gång till. Om man tittar på de empiriska bevisen för att detta skulle vara en framgångsväg är det inte mycket som talar för det. Lika lite talar för att staten genom att äga eller etablera verksamheter på olika konkurrensutsatta marknader ska garantera konkurrensen.

Jag vill gärna fråga er som har talat om det här. I vilka fler branscher ska vi öka konkurrenstrycket genom att staten etablerar sig där? Är det bara bankbranschen? Det vore väl synd att inskränka en så strålande affärsidé till denna bransch? Det finns många branscher som skulle må väl av ett ökat konkurrenstryck. Staten har ägt en hamburgerkedja. Är det dags att återuppta den affärsidén igen?

Sedan var det Riksrevisionens kritik. Vi instämmer inte i Riksrevisionens kritik i den delen. Nu har Thomas Östros ordnat det så väl att denna fråga kommer att utredas i konstitutionsutskottet. Jag välkomnar den granskningen och ser fram emot vad utskottet kommer fram till.

Regeringen har haft två processer. Vi har först gjort en genomgång av vilka bolag som bör vara i statlig ägo och vilka som ska få nya ägare. Vi tittade på sju bolag och kommunicerade med dem. Förutom de nu sex aktuella fanns också SAS med. Efter den genomgången tog vi bort SAS. Det är detta Maud Olofsson talar om i sitt interpellationssvar.

Därefter kommer konsekvensanalyserna. De kommer att göras och redovisas i god tid innan svenska staten lämnar sitt huvudägarskap i dessa bolag. Det är enkelt. Det hade sjunkit in i förra interpellationsdebatten, men nu har Thomas Östros glömt bort hela den slutsatsen och är lika pigg på att ta upp samma frågeställningar igen som om de inte hade förekommit för ett par timmar sedan i kammaren.

Thomas Östros har för övrigt själv inte bara begärt ett bemyndigande, han har sålt 54,7 procent av Telia Sonera utan att, såvitt jag förstår, göra dessa analyser. Vi har sålt 8 procent. Vi har kvar 37,3 procent. Vi kommer att göra dessa analyser innan vi lämnar vårt huvudägarskap.

Jag är ledsen, Eva-Lena Jansson, att jag inte hann svara på din fråga. Vi kommer att göra analyserna – jag upprepar det igen – innan vi lämnar vårt huvudägarskap.

Lars Lindén tog upp, Alf Eriksson, att den dåvarande regeringen genom bland annat förmögenhetsskatten och dubbelbeskattningen av svenska ägare missgynnade just svenska ägare och i praktiken satte en re-prislapp på svenska företag för utländska köpare. Det var det han tog upp, och jag hoppas att det så småningom kan sjunka in att det är skillnad mot att staten genom att äga företagen skulle kunna garantera huvudkontorens placering.

Berit Högman tog upp frågan om skalfördelar. Vi talar om att SBAB behöver ytterligare samarbetspartner. Det kan vara en partner som är till och med mindre än vad SBAB är i dag, någon annan uppstickare. Det är fullt möjligt.

Vi har varit inne på detta, Carina Adolfsson Elgestam, men jag tror inte att någon köper ett bolag för 40–50 miljarder och börjar med att lägga ned världens kanske mest effektiva och bästa produktionsanläggning som är så intimt förknippad med just det varumärket.

Anf. 52 ALF ERIKSSON (s):

Fru talman! Förvanska inte Lars Lindéns ord. Jag tar dem igen: Företag kommer alltid att prioritera arbetstillfällena i det land man har huvudkontoret. Svenska ägare låter ofta huvudkontoret ligga kvar i Sverige.

Fru talman! Jag kan inte tolka den här debatten på något annat sätt än att regeringen inte vill informera riksdagen fullt ut när det gäller försäljningen av de statliga företagen – därför att det blir en dålig affär.

Man vill inte öppet redovisa om det blir några förbehåll exempelvis om forskning eller om huvudkontor. Det kan inte vara någon risk att informera om en sådan sak. Vid en försäljning skulle det ju gälla alla intressenter.

Man vill inte lämna en klar tolkning av budgetlagen. Jag har inte hört någon protest mot min tolkning av budgetlagen: Det är absolut högsta pris som gäller – punkt slut!

Dessutom finns det, förstår jag, problem med långsiktigheten. Carl Bennet, tidigare styrelseordförande i Telia Sonera, är bekymrad över det långsiktiga kapitalet. Det finns få investerare utanför Sverige som så att säga har långsiktiga muskler. Och ännu värre lär det bli om vi ska följa regeringens tolkning. I sin iver att förklara hur positiv den här försäljningen är anser man – det slutar i detta – att det är mer lönsamt att äga obligationer än att äga aktier.

Slutsatsen av detta skulle väl vara att pensionsfonderna, om de tog detta ad notam, skulle sälja alla sina aktier.

Anf. 53 BERIT HÖGMAN (s):

Fru talman! Det börjar dra ihop sig till slutet av vår debatt här.

Sammanfattningsvis: Riksrevisionen har underkänt hela försäljningsprocessen. Den är inte förenlig med svensk grundlag. Det finns en opinion både inom regeringskoalitionen och utanför.

Vi har försökt att ställa frågor i syfte att öka kvaliteten i processen. Det har varit ambitionen här i dag, och så har det varit sedan en lång tid tillbaka – detta utan något som helst resultat. Mats Odell fortsätter ju att köra på utan att egentligen svara på våra frågor.

Fortfarande tycker jag att statsrådet motsäger sig själv. I det svar vi fått i dag säger han:

”Att inför en försäljning av ett företag göra en analys av hur företaget kommer att utvecklas är ... omöjligt.” I ett annat andetag säger statsrådet: Jo, vi ska analysera hur det går.

Det som ändå kännetecknar processen är en okänslighet från Mats Odell och den borgerliga regeringen. Därför känns det som att vi bara kan bäva inför fortsättningen. Vi efterlyser, som sagt, kvalitet i processen och underlag som gör att vi i riksdagen vet vad vi tar ställning till, men det kommer vi inte att ha till den 20 juni när beslutet ska fattas.

Frågorna kvarstår: Vad är nästa steg? Är det Sveaskog? Är det Vattenfall? Är det SJ? Hur snabbt tänker Mats Odell då gå fram?

Anf. 54 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Fru talman! Mats Odell sade att han inte tror att den som köper Vin & Sprit börjar med att lägga ned. Nej, det är lite grann just det där runt omkring, det där med att man inte har tagit fram en konsekvensanalys före beslutet och propositionen till riksdagen.

Möjligtvis känns det något lugnande att vi faktiskt ska få en konsekvensanalys innan regeringen lämnar huvudägarskapet. Något lugnare kan man känna sig med det, men man kan fortfarande inte låta bli att fråga: Varför hasta fram på detta sätt? Kunde man inte ha lugnat sig även med att komma till riksdagen och be att få sälja ut de här sex företagen?

Jag kan inte låta bli att lite grann fundera över det som, återigen, handlar om avsaknaden av konsekvensanalyser. Jag tänker på de 300 anställda nere i Åhus. Det är klart att de är oroliga. Man vet ju inte vilka ägare man i framtiden kommer att ha och vad eventuella nya ägare kommer att betyda.

Likaså tror jag att också de på Limmareds glasbruk kan känna viss oro, men inte därför att staten är ägare utan utifrån om den nya ägaren kommer att köpa bruksglaset från dem eller om det kommer att "outsourcas".

I det perspektivet saknas det en konsekvensanalys – detta för att man ska veta och ha eventuell sakkunskap med sig innan beslut fattas.

Vi tror på ett långsiktigt ägande när det gäller både privata företag och statliga företag. Det som man nu genomför är kortsiktigt för att få ett engångsbelopp. Det kommer nog inte att öka tryggheten vare sig i omsorgen om våra barn eller i omsorgen om våra äldre, så de fyra frågorna om Vin & Sprit kvarstår.

Anf. 55 THOMAS ÖSTROS (s):

Fru talman! Få frågor har orsakat en så stor upprördhet bland medborgarna i Sverige som denna fråga. Jag får en massa reaktioner. Jag vet att också Mats Odell får en massa mycket skarpt kritiska frågor om detta. Människor är engagerade.

Vad beror det på? Jo, man ser att regeringen av ideologiska skäl bestämt sig för att använda sina fyra år vid regeringsmakten till att snabbt och till reapris sälja ut folkets tillgångar i form av ägande i statliga bolag.

Folk ser att processen är sådan att man inte ens har brytt sig om att ta reda på varför man säljer bolagen. Folk förstår också att detta innebär en *mycket* dålig affär för medborgarna.

De här bolagen har utvecklats mycket starkt. Bara i år lämnar de utdelningar på 16 miljarder kronor i statskassan. Dessutom har bolagens värde nästan fördubblats sedan 2002. Med hänsyn till att det är mycket fina bolag är det naturligtvis en *mycket* dålig affär att nu pressa ut dem till försäljning. Det är klart att människor blir kritiska.

Sedan har vi den argumentation som jag också tror är en orsak till kritiken, nämligen att staten om staten ska ha något ägande i några bolag lika gärna kan äga Ikea och att hamburgerbarerna då absolut borde köpas upp.

Det är ett sätt att argumentera som inte är värdigt en regering. Nej, det är väl klart att man inte ska köpa Ikea och hamburgerbarer. Men vad är det som leder regeringen till att nu under en mycket kort tid pressa ut statliga bolag till försäljning, göra mycket dåliga affärer och därmed orsaka stor skada för folkhushållet?

Man har inte gjort några genomgångar. Men plötsligt säger nu Mats Odell att regeringen har gjort en genomgång och kommit fram till sju bolag. Var finns den genomgången? Näringsutskottet har inte fått se den, och inte heller Riksrevisionen har fått se den.

Sammanfattningsvis kan jag säga att det är en usel process från statsrådet Odells sida.

Anf. 56 EVA-LENA JANSSON (s):

Fru talman! Till sist kom i alla fall ett försök till svar på frågan om statsrådet Odell är beredd att vidta några som helst åtgärder med anledning av oklarheten kring regeringens agerande. Men egentligen var det inte något riktigt svar.

I det skriftliga svaret står det: "Vi menar att det inte är statens uppgift att driva företag på konkurrensutsatta marknader." Om detta är det bärande argumentet öppnar statsrådet Odell och hela regeringen för utförsäljning av LKAB, Vattenfall, Sveaskog, SJ, Green Cargo med flera.

Vem tror att regeringen stannar där? Man har ju bestämt sig för att under fyra år sälja ut folkets tillgångar oavsett om det är statliga bolag eller om det är sjukhus eller, faktiskt, hyreslägenheter. Då är man nog egentligen inte så noga med hur man gör en analys. Huvudsaken är att det går fort och att det inte går att förändra om fyra år när väljarna har sagt att det blir icke godkänt när det gäller den här typen av processer.

Jag måste säga att jag fortfarande tycker att regeringen argumenterar mot sig själv och mot fakta. Dessutom tycker jag att jag fortfarande inte har fått något svar på frågan om vad som händer med de bolag som fått kapitaltillskott eller som kommer att vara i behov av det och som just nu inte finns med på utförsäljningslistan. Kommer Mats Odell att lägga ut dem på utförsäljningslistan nästa år, och kommer i så fall processen då att vara lika urusel som nu så att Riksrevisionen återigen får rikta kritik mot regeringen?

Anf. 57 KARIN ÅSTRÖM (s):

Fru talman! Jag återkommer till mitt första inlägg. Jag tycker att statsrådet har varit nonchalant vid besvarandet av min interpellation, eller också har statsrådet inte läst den och mina frågor.

Jag tar nämligen också upp SBAB:s inlåningsmarknad, där man nu öppnat för sparkonton. I slutet av maj var det rusning till SBAB och deras inlåningskonton. Jag hade tänkt fråga vad du avser att göra för att förbättra inlåningsmarknaden, men jag inser att det är en jättesvår fråga eftersom det mer handlar om hur regeringen har tänkt kring detta. Man kan bara tänka hur det är tänkt eftersom det inte har gjorts några konsekvensanalyser.

Mycket skulle behöva vägas in innan beslut om utförsäljningar tas. Analyser skulle behöva göras av oberoende instanser med vetenskapligt beprövad teori och metod för att vi politiker och framför allt allmänheten ska få möjlighet att väga för- och nackdelarna med försäljningen mot varandra. Just nu drivs utförsäljningen enbart av högerideologiska perspektiv. Inga som helst andra överväganden görs. För mig har det blivit väldigt tydligt i dag.

Jag ställer samma fråga och jag har många funderingar – säkert har många väljare samma funderingar: Vilka blir de bolag som ni kommer att sälja härnäst? Sveaskog, Apoteksbolaget? Går LKAB fritt? Vad gör ni med Vattenfall? En utförsäljning som drivs av rent ideologiska perspektiv är förödande för hela svenska staten, och framför allt för människorna.

Anf. 58 BÖRJE VESTLUND (s):

Fru talman! Jag tycker inte att vi ska äga hamburgerbarer. Det är helt klart. Låt mig berätta vad som hände när man sålde ut den statliga hamburgerkedjan Clock.

Huvuddelen av restaurangerna köptes av den riktigt stora hamburgerkedjan, och en del av den lite mindre. Det var en sådan konkurrens i många år. Nu börjar en mer regional kedja från en annan del av Sverige att etablera sig. Men det var dessa två kedjor som var absolut dominerande och det var en mycket liten konkurrens. Man kan fundera över om det i det läget var riktigt klokt att sälja den hamburgerkedjan. Jag kan ifrågasätta det.

Det jag vill fråga om är Stockholmsregionen och Stockholmsregionens situation när man tar bort OMX huvudkontor – det verkar vara klart. Vi vet inte vad som händer med Nordeas huvudkontor. Vi vet inte vad som händer med SBAB:s huvudkontor. Det är grundnäringarna i Stockholm.

Vad skulle ha hänt om staten till exempel sade att man skulle sälja ut huvudnäringarna i en mindre kommun och inte kunde ge svar på vad man gjorde åt det?

Stockholmsregionen kan man tydligen behandla hur som helst. Man ska heller inte behöva svara på frågorna. Det är att inte visa respekt. Den här regeringen visar med all önskvärd tydlighet sin Stockholmsfientlighet genom att inte göra på det sättet. Jag blir väldigt upprörd över att man inte kan tala om vad man har tänkt sig med dessa huvudkontor.

Anf. 59 Statsrådet MATS ODELL (kd):

Fru talman! När det gäller Lars Lindén handlade det ju om förmogenhetsskatten, Alf Eriksson. Det var dubbelbeskattningen av svenska ägare som gjorde att vi systematiskt diskriminerade svenska ägare och systematiskt underlättade för utländska ägare att köpa upp svenska företag. Det handlade den debatten om.

Berit Högman säger att det är omöjligt att analysera framtida utveckling. Det stämmer. Det kan man inte göra. Det går inte i något bolag. Vi ska analysera det som vi har sagt, nämligen miljön, hur konkurrensen på marknaden kommer att förändras och nationella intressen av olika slag. Den analysen kommer att göras innan vi lämnar vårt huvudägarskap.

Visst hade vi kunnat göra en analys innan vi gick till riksdagen, Carina Adolfsson Elgestam, men då hade vi behövt ha en färdig affär. Då skulle det ha varit som i Telia-Telenor. Man måste veta exakt hur det ser ut. Då hade vi stått inför fait accompli. Då hade riksdagen bara varit ett transportkompani. Nu har riksdagen möjlighet att göra olika medskick.

Det har skett när det gäller Vin & Sprints konstsamling, för att nämna ett exempel. Det har skett på ett antal områden. Det är möjligt att först analysera vem som bör vara den framtida ägaren för de här bolagen.

Jag skulle vilja fråga Thomas Östros vilken analys som ligger bakom att nuvarande bolag är den optimala sammanställningen. Staten är nu den största ägaren på börsen. Thomas Östros beskyller vår regering för ideologi. Jag måste fråga: Vilken ideologi ligger bakom den mix som för närvarande gäller och som den socialdemokratiska oppositionen nu uppenbarligen så totalt har förälskat sig i?

(TREDJE VICE TALMANNEN: Interpellanten har inga ytterligare anföranden.)

Eva-Lena Jansson utgår ifrån att bostäder och företag ska ägas av stat och kommun. Det gör inte vi. Vi tror att det i huvudsak är privata ägare och entreprenörer som bygger välfärd.

Överläggningen var härmed avslutad.

9 § Svar på interpellation 2006/07:616 om gränshinder

Anf. 60 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! Ann-Kristine Johansson har ställt tre frågor till mig:

På vilket sätt kommer jag att arbeta för att säkerställa en långsiktig finansiering av Grensetjänsten?

Hur kommer jag att verka för att arbetet mot gränshinder inom Norden intensifieras?

På vilket sätt kommer jag att verka för att en ökad samordning sker när det gäller arbetet mot gränshinder i Sverige?

Utvecklingen att allt fler bor i ett nordiskt land och verkar i ett annat land är glädjande. Rörligheten över gränserna stärker produktiviteten och välfärden i Norden och bidrar till högre sysselsättning och minskar därmed utanförskap. Integrationen över gränserna i Norden måste underlättas och gränshinder undanröjas.

Ann-Kristine Johansson framhåller att Grensetjänsten är ett viktigt redskap i detta arbete. Jag har besökt Grensetjänsten och delar helt hennes uppfattning att den informations- och rådgivningsverksamhet som där bedrivs är betydelsefull. Regeringen bidrar i år med 750 000 kronor till Grensetjänsten. Det är avsett som ett tillfälligt bidrag och från Grensetjänstens sida arbetar man nu på att få en mer långsiktig finansiering till stånd.

I likhet med Ann-Kristine Johansson anser jag att gränshindersarbetet måste intensifieras. För bara en månad sedan utfärdade arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin och den danske sysselsättningsministern Frederiksen en deklARATION med syfte att stärka integrationen i Öresund. Vissa konkreta gränshinder nämndes i deklARATIONEN som exempel på hinder som borde lösas.

I Regeringskansliet samlar vi nu in uppgifter från fackdepartementen om gränshinder. Med hjälp av dessa uppgifter kommer vi sedan att på ett samordnat sätt arbeta vidare för att avlägsna gränshinder. Jag kommer naturligtvis också att fortsätta den givande dialogen med företrädare för Öresundsregionen, Tornedalen och de områden som gränsar till Norge.

Också inom Nordiska ministerrådet pågår ett kontinuerligt arbete för att kartlägga och avlägsna gränshinder. Nästa år är Sverige ordförande i detta mellanstatliga samarbete. Avlägsnande av gränshinder är en av de frågor som kommer att prioriteras.

Trots värdegemenskapen och språkgemenskapen i Norden har vi olika traditioner. Det gör att vi inte alltid kan förena våra system och på så sätt avskaffa gränshinder. I sådana fall är de informationsinsatser som

Ann-Kristine Johansson nämmer viktiga för att den enskilde ska hitta rätt i regelverken. På det nordiska planet samordnas informationen inom skatteområdet i den nordiska skatteportalen. Nästa år kommer denna att kompletteras med en nordisk socialförsäkringsportal, vilket jag välkomnar.

Prot. 2006/07:123

11 juni

Svar på
interpellationer

Anf. 61 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s):

Fru talman! Jag måste tacka statsrådet för svaret. Vi är överens om mycket, bland annat att integrationen över gränserna ska underlättas och gränshinder undanröjas.

Visionen för det nordiska samarbetet har varit och är att man ska kunna röra sig fritt och verka över landsgränserna. Det är en grundläggande förutsättning för att behålla en konkurrenskraftig region i Norden.

Att lösa gränshinder har varit en prioriterad fråga i det nordiska samarbetet. Men det finns fortfarande efter ett antal år många gränshinder kvar, och det dyker upp nya hela tiden. Många kan vittna om byråkratiska hinder som man stöter på.

Jag bor själv i ett gränslandskap, Värmland, där vi har Morokulien där Grensetjänsten finns. Det har varit naturligt för vår del att röra sig över gränserna. Man åker och handlar och går på dans på andra sidan gränsen, och man gifter sig med någon från andra sidan gränsen, men hela tiden stöter man på gränshinder.

I Värmland finns alltså Morokuliens grensetjänst som under flera år framgångsrikt har arbetet med att lösa gränshinder. Det gör man bland annat genom det så kallade gränsrådet, där jag vet att statsrådet har varit och lyssnat och deltagit. Man jobbar konkret med att lösa gränshinder. Jag har en lista här på 21 gränshinder, varav 9 har blivit lösta genom att man sitter tillsammans i gränsrådet. Det är inte så många frågor som behöver lyftas upp på nationell nivå lagstiftningsmässigt, utan det handlar om att man pratar med varandra, och det behöver utvecklas ännu mer.

Grensetjänsten skulle behöva utveckla samarbetet ytterligare med bland annat näringsliv och småföretagare. Men mycket av kraft, arbete och tid går till att hitta en finansiering för deras del. Här måste det till en långsiktig finansiering för alla de tre grensetjänsterna, såväl Morokulien som Haparanda–Torneå och Öresund. Gränshindersamordnaren, som Nordiska rådet föreslår, kan vara en del av lösningen.

Jag saknar i svaret beskedet att statsrådet ska medverka till att skapa en långsiktighet för Grensetjänsten i Morokulien men även för de andra tre. Jag skulle vilja att statsrådet tar på sig ledartröjan, driver på och hittar en klok lösning för att konkret arbeta med att nå visionen om ett gränslöst Norden.

En annan fråga är hur man på Grensetjänsten konkret ska jobba med att lösa finansieringen. Jag tycker att statsrådet skulle kunna vara aktiv och hjälpa till där. Jag undrar hur statsrådet ser på det.

Anf. 62 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! Exemplet med gränsråd, för att börja där, tycker jag är ett väldigt gott exempel. Det har jag haft med mig vid diskussionerna både i Tornedalen och i Öresund. Jag tycker att det är väldigt pragmatiskt bra sätt som jag imponerats av, och jag vill gärna sprida den kunskapen. Tjänstemän från olika myndigheter och verk från båda sidor av gränsen

sätter sig ned och diskuterar vad som är problemet. Sedan får de i uppgift att gå hem och lösa det och sedan komma tillbaka och berätta vad de har kommit fram till och hur de har hanterat situationen.

Jag kan bara instämma i Ann-Kristine Johanssons resonemang om att många av gränshindren, 9 av 21, ändå är lösta. Och som Ann-Kristine Johansson också säger behövs det inte alltid lagstiftning. Detta tycker jag är ett bra och pragmatiskt exempel på hur man kan lösa många av de problem som man ibland i onödan lyfter upp till den lagstiftande församlingen.

Det kan också bero på att Norge och Sverige i gränsregionerna har en lång historia av att arbeta samman och lösa saker. Man får över gränsen utan några större tankar. Också Tornedalen har haft detta samarbete. Öresund ligger lite efter. Det var först när bron kom som gränshindren uppdagades, men nu har samarbetet kommit i gång med en enorm kraft även där.

Jag märker otåligheten bland många människor som säger att vi måste göra någonting. Det är så otroligt många i dag som arbetar och bor på olika sidor av gränsen, och de känner sig otåligen och vill att det händer saker. Detta har jag förstått och detta har jag tagit till mig. Bland annat därför har jag nu bett fackdepartementen att sammanställa en förteckning över saker på respektive område som kan hjälpa till att lösa situationen för många människor.

När det sedan gäller detta att man upplever hinder på vägen kanske det inte riktigt är hinder, utan det handlar om att vi är två länder. Vi är två länder med olika lagstiftningar, olika parlament och olika organisation vad gäller myndigheter och verk, så hindren kanske är demokratiska, om vi ska tänka den tanken, för det är många gånger de respektive ländernas parlament som har beslutat om olika socialförsäkringssystem och trygghetssystem. Ett hinder kan alltså också vara en demokratisk fråga på något sätt. Men självklart vet jag att det finns ett intensivt önskemål från inblandade parter och jag tror också parlamentariker att försöka undanröja de hinder som kan upplevas som onödiga.

När det gäller finansieringen vet jag att de 750 000 kronor som Sverige beslutat om, ett belopp som också Norge har gått in med, är för i år. Men man får också söka lösningar hos lokala och regionala aktörer när det gäller att vara med och finansiera. Det är naturligtvis också en fråga för Nordiska ministerrådet. Om Grensetjänsten väcker den frågan kommer vi att hantera den i Nordiska ministerrådet. Jag tror nämligen att frågan redan finns där.

Anf. 63 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s):

Fru talman! Som statsrådet säger går inte allt att lösa och ska inte heller lösas, för det är två länder som har olika lagstiftningar.

Det handlar om information och åter information till alla som tar ett jobb i ett annat land om vad man kan drabbas av. Informationen är väldigt viktig, och den ska ske nära medborgaren. Här spelar Grensetjänsten en viktig roll, precis som Hallå Norden gör på ett lite större plan. Men Grensetjänsten i Morokulien likväl som i Haparanda och Öresund finns där människor och företagare är. Informationen är alltså mycket viktig.

Det behövs en fördjupad samordning av de bilaterala grensetjänsterna. Man behöver lära av varandra, dra nytta av kunskapen – statsrådet

säger att gränsrådet skulle kunna finnas vid gränserna i alla de tre nordiska länderna – och ytterligare utveckla det samarbete som finns.

Men det behövs ingen ny instans. Nordiska rådet talar om en gränshindersamordnare, en jättebra idé, men den får inte ta resurser från det konkreta arbete som sker lokalt, utan det måste fortsätta.

Därför skulle jag vilja höra lite hur statsrådet ser på gränshindersamordnarens möjligheter. Gränshindersamordnaren skulle kunna verka på nationell nivå. Grensetjänsten skulle till exempel kunna lyfta upp problem som man inte kan lösa i gränsrådet till högre instans och vidare till Nordiska ministerrådet.

När det gäller de tre grensetjänsterna finns det en skiss som jag är väldigt intresserad av, nämligen att gränssamordnaren blir en överinstans över de tre centralerna Hallå Norden och att allt samordnas. Där tror jag att det är viktigt att ministerrådet tar initiativ till att se hur detta kan utvecklas.

Finansieringen som är en tillfällig lösning för i år är jättebra. Det har gjort att det blivit lugnare för bland annat Grensetjänsten. Och de regionala och lokala aktörerna är med. Men regionala aktörer i bland annat Värmland säger att Grensetjänsten också jobbar på nationell nivå. De är inte intresserade av att gå in med för mycket pengar, eftersom man från hela Sverige vänder sig till Grensetjänsten. Därför behövs det en nationell finansiering eller att ministerrådet, alla tillsammans i Norden, skapar en långsiktig finansiering av de tre olika informationscentren. Jag skulle vilja höra hur statsrådet ser på den möjligheten.

När vi har ordförandeskapet nästa år måste Sverige verkligen ta på sig ledartröjan och driva på arbetet. Det sker mycket, men det måste bli mer konkret och samordnas. Pengarna ska användas bra och inte slösas. Och pengarna och arbetet ska samordnas, kanske med en gränssamordnare som håller ihop arbetet.

Anf. 64 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! Jag tänker inte kommentera gränssamordnarens eventuella roll och funktion. Det är lite för tidigt för det.

Vi ska samtidigt vara medvetna om att när vi bygger upp nya strukturer finns det annat som kan komma i kläm, och det uppstår nya gränser. Jag avvaktar därför.

Jag vet att Nordiska rådet har haft denna tanke. Jag utgår från att de fortfarande kommer att diskutera detta. Jag ska träffa den svenska delegationen på torsdag. Då kan jag kanske få fler tankar och upplysningar om vad de tänker.

När det gäller finansieringen av gränsinformationen, som Grensetjänsten och så vidare, är det viktigt att det inte bara blir Sverige som utlovar någon form av ekonomiskt bistånd. Vi är två länder, och det måste vara rim och reson i det. I år utlovade vi pengar före Norge. Inte förrän alldeles i sluttampen kom Norge med sina pengar. Det är ingen bra situation. Vi behöver ha lite fastare spelregler. Det kan jag också instämma i. Gränsinformationen är inte bara en nations fråga, utan det är flera. Därför är det mycket bra att Grensetjänsten tar en diskussion med Nordiska ministerrådet. Då får vi se var vi hamnar där.

Information är viktigt. Skatteportalen finns och besöks av många. Senast jag var i Norge och besökte en väninna som har arbetat några år i

Sverige och några i Norge informerade jag henne om detta. Socialförsäkringsportalen kommer också.

Information är viktigt; det är vi överens om. Finansieringen kommer säkert att diskuteras vidare. Viktigt är i så fall att vi får lika spelregler för de olika länderna. Det är också viktigt att de lokala och regionala aktörerna finns med i arbetet med att skapa detta informationscentrum. Det är betydelsefullt för många, både för företagare och enskilda individer.

Anf. 65 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s):

Fru talman! Jag håller fullständigt med statsrådet om att det finns en risk för att annat kommer i kläm när man bygger upp nya strukturer. Därför vill jag att man verkligen funderar på hur man ska organisera det hela framöver. Jag ser fram emot att fortsätta diskussionen inom Nordiska rådet och med statsrådet, bland annat nu på torsdag men även framöver.

Det här gäller inte bara Sverige. Detta är av gemensamt intresse för alla nordiska länder. Man måste gå in med resurser från både Sverige, Norge, Danmark och Finland. Det gäller för alla länder att lösa gränshinder; det är inte bara av svenskt intresse.

Jag tog upp frågan med statsrådets norska samarbetskollega när vi var på Nordiska rådets session i Köpenhamn och fick då ett mycket positivt svar. Hon såg vikten av det arbete som sker i Morokulien.

Frågan om hur man ska lösa gränshinder kommer troligtvis upp framöver, inte minst på sessionen i höst. Det är en prioriterad fråga.

Men som sagt var, den långsiktiga finansieringen är otroligt viktig för att vi ska kunna fortsätta det goda arbete som sker. All kraft hos dem som jobbar på Grensetjänsten ska inte läggas på att söka pengar. Man ska kunna fortsätta med att jobba med de bilaterala gränshindren och lösa dem så att nordiska medborgare kan röra sig fritt över gränserna – precis som vår vision är i det nordiska samarbetet.

Anf. 66 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! Under de snart nio månader som jag har fått ansvara för dessa frågor har de för var dag blivit allt viktigare. Folk pendlar och bosätter sig. Inte minst jag som kommer från Öresundsregionen ser hur många danskar som bor i Malmö. Frågan är viktig.

Jag kan beklaga att det har kommit upp så sent i debatten. Det är först under det senaste året som det har blivit mycket fokus på dessa frågor.

Ann-Kristine Johansson var inne på ordförandeskapet. Där sätter vi viktigt fokus på gränshinder. Eller varför kan vi inte kalla det för gränsmöjligheter? Det finns vissa problem, men dem ska vi ändra till möjligheter. Vi får se hur långt vi kommer. Allt går inte att lösa. Vi kan inte lagstifta över andra länders lagstiftning.

Jag har varit i Tornedalen, Eda kommun och Öresund. Jag har varit runt mycket, lyssnat och antecknat. Det finns många fall av liknande problem, men det finns också många olika sätt att lösa dem på. Man löser problemen på olika sätt i de olika gränsregionerna, men man vill, längtar och väntar på att det ska ske något. Jag kan bara beklaga att det inte har gjorts mer än det har hittills.

Jag vet att Ann-Kristine Johansson också är engagerad i frågorna, och jag ser fram emot att diskutera det och att vi hjälps åt att föra ut frågorna så att det går lite snabbare än vad det har gjorts tidigare.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2006/07:123
11 juni

Svar på
interpellationer

10 § Svar på interpellation 2006/07:595 om räddningsskolan i Skövde

Anf. 67 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Fru talman! Monica Green har frågat mig om jag är beredd att medverka till en nedläggning av räddningsskolor i vårt land, trots att det behövs ökade kunskaper om krishantering såväl nationellt som internationellt, samt om jag är beredd att dra ner så mycket personal trots regeringens uttalade mål om fler i arbete.

Som svar på interpellationen får jag anföra följande: Utbildningsverksamheten vid Räddningsverkets fyra skolor har genomgått stora förändringar under de fem senaste åren. Personalstyrkan har under den tiden minskat från 600 till nuvarande 358 årsarbetskrafter och gjort det nödvändigt att se över också utbildningsorganisationens struktur. Ett sådant arbete har bedrivits såväl inom Räddningsverket som i Utredningen om en ny myndighet för säkerhet och beredskap.

Utredningens betänkande *Alltid redo! En ny myndighet mot olyckor och kriser* (SOU 2007:31) har skickats ut på remiss till drygt 130 olika remissinstanser. Svarstiden går ut den 8 september. Som jag har framhållit i svar på två skriftliga frågor i riksdagen är jag inte beredd att börja förhålla mig till utredningens olika förslag innan jag har tagit del av remissinstansernas synpunkter.

Anf. 68 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Jag har full respekt för att försvarsministern vill vänta in remissinstanserna. Det är fullt förståeligt att man gör så i detta läge.

Men det finns ändå mycket att diskutera eftersom vi anser att det finns många brister i utredningen. Utredaren har till exempel aldrig besökt räddningsskolan i Skövde utan har gjort sig en uppfattning om den i alla fall. Han har gjort påståenden om att räddningsskolan i Skövde inte skulle finnas på kartan och att Skövdes räddningsskola skulle ha ett för litet övningsfält. Allt detta är helt fel. Räddningsskolan i Skövde har det största övningsfältet av dessa fyra skolor.

Jag kan också förstå att Mikael Odenberg inte vill ta ställning gentemot någon av skolorna. Jag har full respekt för det. Jag tycker till och med att vi ska behålla alla fyra räddningsskolorna i landet eftersom vi behöver mer kunskap och kompetens framöver om både katastrofberedskap och räddning på olika sätt. Jag kan mycket väl tänka mig att det blir den slutsatsen. Jag hoppas att Mikael Odenberg kommer fram till det när remissomgången är slut.

Jag tänker ändå plädera för Skövde eftersom man där har den mest kvalificerade hundutbildningen. Det handlar om att man har med sig hundar som hittar människor i jordbävningsdrabbade områden. Skövde-

skolan är den som har högst kompetens på kemiområdet. Den har också internationell kompetens och efterfrågas mycket vid både naturkatastrofer och andra katastrofer runt om i världen.

Därför är räddningsskolan i Skövde oerhört viktig för hela landet. Den har också hela landet som upptagningsområde, och hit kommer brandmän från olika kommuner som ska utbilda sig. Men den har inte bara elever från hela landet utan också från hela världen. Den har gott rykte om sig att ha en bra och kvalificerad utbildning.

Dessutom är det den skola som har mest kostnadseffektiv utbildning av de fyra skolorna. Om utredaren skulle komma fram till att man skulle spara pengar genom att lägga ned den skola som är mest kostnadseffektiv ifrågasätter jag den slutledningen.

Mikael Odenberg hänvisade till 130 remissinstanser. Det är bra, men det är märkligt att Glesbygdverket inte har utsetts som remissinstans. Jag undrar om det finns någon baktanke med det. Nu kan Glesbygdverket i alla fall svara, naturligtvis, men det är märkligt. Med tanke på förslagets karaktär, att flytta myndigheten från Karlstad till Stockholm i skarp motsättning till den tanke som man tidigare haft att placera ut myndigheter ute i landet och att dessutom vilja lägga ned två av de fyra skolor som finns, borde Glesbygdverket vara remissinstans. Jag antar att det är ett rent misstag som regeringen har gjort. Det skulle man kunna rätta till nu. I annat fall får väl Glesbygdverket svara ändå.

Vi har fyra bra räddningsskolor, och Skövde är en av dem. Den bör i allra högsta grad få fortsätta, utvecklas och bygga ut sin verksamhet. Det har den kapacitet för att göra.

Anf. 69 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Fru talman! Det som kännetecknar Räddningsskolan i Skövde är att den är lokaliserad till interpellantens valkrets, och jag har skriftligen fått brev från Skaraborgsledamöter från samtliga partier som vill slå ett slag för "sin" räddningsskola. Jag emotser nu skrivelser från riksdagsledamöter från tre andra valkretsar som kommer att torgföra stöd för sina räddningsskolor.

För min del kvarstår dock svaret oförändrat. Jag är inte beredd att gå in i någon diskussion för eller emot enskilda utbildningsanstalter förrän jag har tagit del av de remissvar som nu är under förfärdigande i de olika remissinstanserna. Om vi kan få 131 remissvar i stället för 130 genom att också Glesbygdverket yttrar sig är jag bara tacksam för det. Ju bredare beslutsunderlag desto bättre. Sedan är jag beredd att återkomma med mina slutsatser.

Anf. 70 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Jag hoppas då att försvarsministern kommer fram till att inte lägga ned någon av de här skolorna. Jag hör en viss nedlåtande attityd mot att man skulle tala för sin egen valkrets. Det är precis därför som vi har demokrati i det här landet. Vi är valda från olika delar av landet för att kunna representera olika delar av landet. Det är en del i demokratin att vi finns ute bland väljarna, att vi finns ute bland de olika verksamheter som finns när det gäller räddningsskolor och på annat sätt när det händer saker ute i landet. Det är jätteviktigt att vi har riksdagsledamöter från

hela landet som ser när någonting går galet. I det här fallet håller det på att gå riktigt galet.

Om försvarsministern kommer fram till att man ska lägga ned räddningsskolan i Skövde gör försvarsministern ett väldigt stort misstag. Det är den mest kostnadseffektiva räddningsskolan. Det är den med de största utvecklingsmöjligheterna. Den samarbetar med försvaret och polisen där och med högskolorna runt omkring. Det är inte bara Skövde högskola som samarbetar med räddningsskolan i Skövde utan även Jönköping, Chalmers i Göteborg och andra utbildningsinstanser. Polisen, försvaret och högskolorna runt omkring samarbetar med räddningsskolan i Skövde, och för Västra Götalands del är det oerhört viktigt att en så bra skola med kvalitet och kompetens får fortsätta.

Jag vädjar än en gång till försvarsministern att faktiskt titta hur det kommer sig att den här utredaren har börjat föreslå nedläggning av skolor trots att det inte finns i direktiven. Man måste återigen fundera på varför utredaren har kommit fram till detta. Det skulle vara ett stort misstag att lägga ned räddningsskolan i Skövde.

Anf. 71 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Fru talman! Låt mig först säga att det absolut inte finns något nedsättande från min sida för att man engagerar sig i sin valkrets frågor. Det är synnerligen hedervärt och fullt respektabelt. Men det blir också lite ensidigt. Det finns tre andra räddningsskolor i landet som jag också måste titta på. Jag kan inte begränsa mig till en av dem. När jag så tydligt har klargjort att jag vill se vad remissinstanserna har att säga om utredningens förslag innan jag börjar förhålla mig till dem tycker jag mot den bakgrunden att det kanske är lite tidigt att börja spekulera i mina eventuella misstag i den fortsatta hanteringen.

Jag tror dock att man bör vara klar över att det finns ett underlag som indikerar att det blir svårt att bibehålla fyra räddningsskolor i Sverige. Det är inte bara påfund av utredaren, utan också Räddningsverket självt har tagit fram två olika alternativ: ett med två skolor och ett med tre skolor. Det är ett uttryck för att det sannolikt behövs en rationalisering men också utveckling av den utbildningsverksamhet som bedrivs inom Statens räddningsverk.

Anf. 72 MONICA GREEN (s):

Fru talman! Det är just det som gör att det är så märkligt att utredaren nu åter har tittat på detta. Räddningsverket självt har nyligen tittat över vad man ska göra med de fyra skolorna och kommit fram till att alla fyra skolorna ska vara kvar. Det är märkligt att utredaren drar sina egna slutsatser, trots att sådant uppdrag inte finns i direktiven, nämligen att föreslå att skolor ska läggas ned. Det är därför det är så alarmerande. Räddningsverket har självt, vilket Mikael Odenberg också hänvisar till, nyligen sett över sin verksamhet. I det svar som Mikael Odenberg inledningsvis läste upp beskrev försvarsministern den omvälvande process som räddningsskolorna redan har genomfört. Då räcker det med det. Man ska inte fortsätta att dra ned på antalet lärare som jobbar inom Räddningsverket. Det skulle vara förfärligt om vi tappade all den kompetens och allt det kunnande som dessa besitter.

Jag vädjar ytterligare en gång till försvarsministern att tänka över detta mycket noga innan han drar sådana slutsatser som han gjorde i det senaste inlägget, att det behöver läggas ned skolor. I den senaste utredning som Räddningsverket gjorde kom man fram till att det inte behövs. Det behövs skolor på fyra håll i landet, och de borde få fortsätta, tycker jag. Skövdes räddningsskola är av högsta kvalitet och kompetens och har mycket bra utvecklingsmöjligheter.

Anf. 73 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m):

Fru talman! För tredje gången: Vi får återkomma i höst och göra en bedömning när vi har sett vad remissinstanserna har för synpunkter på utredarens förslag. Dock bör det sägas att utredaren har haft ett uttryckligt uppdrag att analysera samhällets behov av utbildning inom ramen för skydd mot olyckor och krisberedskap och dess organisering och lokalisering. Utredaren har haft i uppdrag, med de direktiv som den tidigare regeringen har skrivit till honom, att också se över Statens räddningsverks utbildningsplattformar, det vill säga de fyra skolorna, utifrån perspektivet kostnadseffektivitet. Det har utredaren nu gjort.

Överläggningen var härmed avslutad.

11 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Motion

med anledning av prop. 2006/07:116 Vissa frågor rörande totalförsvarspåbud m.m.

2006/07:Fö5 av Karla López (mp)

Försvarsutskottets betänkande

2006/07:FöU10 En anpassad försvarsunderrättelseverksamhet

12 § Anmälan om skriftligt svar på fråga

Anmälades att skriftligt svar på följande fråga inkommit

den 8 juni

2006/07:1302 Arbetslösa som inte får jobba i Danmark

av Luciano Astudillo (s)

till statsrådet Cecilia Malmström (fp)

Svaret redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 19 juni.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdet början till och med 8 § anf. 37 (delvis)
och
av tredje vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Meddelande om frågestund	1
3 § Meddelande om ändring i kammarens sammanträdesplan.....	1
4 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	1
5 § Svar på interpellationerna 2006/07:536, 538, 607 och 624 om utförsäljningen av Telias accessnät.....	2
Anf. 1 Statsrådet MATS ODELL (kd)	2
Anf. 2 DÉSIRÉE LILJEVALL (s)	3
Anf. 3 PETER JEPPSSON (s).....	4
Anf. 4 BÖRJE VESTLUND (s).....	5
Anf. 5 THOMAS ÖSTROS (s).....	6
Anf. 6 Statsrådet MATS ODELL (kd)	7
Anf. 7 DÉSIRÉE LILJEVALL (s)	8
Anf. 8 PETER JEPPSSON (s).....	9
Anf. 9 BÖRJE VESTLUND (s).....	10
Anf. 10 THOMAS ÖSTROS (s).....	11
Anf. 11 EVA-LENA JANSSON (s).....	11
Anf. 12 Statsrådet MATS ODELL (kd)	12
Anf. 13 DÉSIRÉE LILJEVALL (s).....	13
Anf. 14 PETER JEPPSSON (s).....	13
Anf. 15 BÖRJE VESTLUND (s).....	14
Anf. 16 EVA-LENA JANSSON (s).....	14
Anf. 17 Statsrådet MATS ODELL (kd)	15
6 § Svar på interpellation 2006/07:545 om tvärstopp för nya hyreslägenheter	16
Anf. 18 Statsrådet MATS ODELL (kd)	16
Anf. 19 BÖRJE VESTLUND (s).....	17
Anf. 20 ANTI AVSAN (m).....	18
Anf. 21 Statsrådet MATS ODELL (kd)	19
Anf. 22 BÖRJE VESTLUND (s).....	19
Anf. 23 ANTI AVSAN (m).....	20
Anf. 24 Statsrådet MATS ODELL (kd)	21
7 § Svar på interpellation 2006/07:550 om trovärdighet i utnämningpolitiken	21
Anf. 25 Statsrådet MATS ODELL (kd)	21
Anf. 26 PETER HULTQVIST (s).....	23
Anf. 27 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	24
Anf. 28 Statsrådet MATS ODELL (kd)	25
Anf. 29 PETER HULTQVIST (s).....	26
Anf. 30 Statsrådet MATS ODELL (kd)	27
Anf. 31 PETER HULTQVIST (s).....	27
Anf. 32 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	28
Anf. 33 Statsrådet MATS ODELL (kd)	28

8 § Svar på interpellationerna 2006/07:593, 598, 597, 599, 612, 623 och 633 om konsekvensanalyser inför utförsäljningar

Prot. 2006/07:123
11 juni

av statliga bolag.....	29
Anf. 34 Statsrådet MATS ODELL (kd)	29
Anf. 35 TALMANNEN.....	31
Anf. 36 ALF ERIKSSON (s).....	31
Anf. 37 BERIT HÖGMAN (s).....	32
Anf. 38 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	32
Anf. 39 THOMAS ÖSTROS (s).....	33
Anf. 40 EVA-LENA JANSSON (s).....	35
Anf. 41 KARIN ÅSTRÖM (s).....	36
Anf. 42 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	37
Anf. 43 Statsrådet MATS ODELL (kd)	38
Anf. 44 ALF ERIKSSON (s).....	39
Anf. 45 BERIT HÖGMAN (s).....	39
Anf. 46 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	40
Anf. 47 THOMAS ÖSTROS (s).....	41
Anf. 48 EVA-LENA JANSSON (s).....	42
Anf. 49 KARIN ÅSTRÖM (s).....	43
Anf. 50 BÖRJE VESTLUND (s).....	43
Anf. 51 Statsrådet MATS ODELL (kd)	44
Anf. 52 ALF ERIKSSON (s).....	45
Anf. 53 BERIT HÖGMAN (s).....	46
Anf. 54 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	46
Anf. 55 THOMAS ÖSTROS (s).....	47
Anf. 56 EVA-LENA JANSSON (s).....	48
Anf. 57 KARIN ÅSTRÖM (s).....	48
Anf. 58 BÖRJE VESTLUND (s).....	49
Anf. 59 Statsrådet MATS ODELL (kd)	49
9 § Svar på interpellation 2006/07:616 om gränshinder	50
Anf. 60 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	50
Anf. 61 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s).....	51
Anf. 62 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	51
Anf. 63 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s).....	52
Anf. 64 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	53
Anf. 65 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s).....	54
Anf. 66 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	54
10 § Svar på interpellation 2006/07:595 om räddningsskolan i Skövde.....	55
Anf. 67 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m).....	55
Anf. 68 MONICA GREEN (s).....	55
Anf. 69 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m).....	56
Anf. 70 MONICA GREEN (s).....	56
Anf. 71 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m).....	57

Prot. 2006/07:123
11 juni

Anf. 72 MONICA GREEN (s).....	57
Anf. 73 Försvarsminister MIKAEL ODENBERG (m).....	58
11 § Bordläggning.....	58
12 § Anmälan om skriftligt svar på fråga.....	58
13 § Kammaren åtskildes kl. 13.48.	59

Tryck: Elanders, Vällingby 2007